

LIETUVA

№ 16

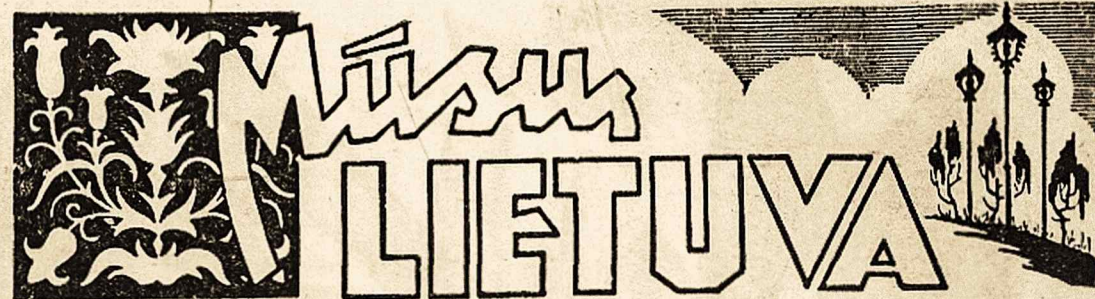
LAUNAS

KAVA IR MAISTO PRODUKTAI

PERSIUNTIMAS PER **20-30** DIENŲ
Sąrašai nemokamai.

ALPA
(PAGALBA EUROPAI)

Igaliotinis WILLY SANDVOSS & FILHO
Rua Formosa 409 - 6 andar - Sala 61 - Tel. 3-5364
(1 minutė nuo pasto)
Koresp. Caixa Postal 3718

DVISAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

Revista Litwana

NOSSA LITUANIA

Diretor Proprietario Responsável:
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

ADRESAS:

REDAKCIJA IR ADMINISTRACIJA:
RUA VENDA NOVA, 116 - VILA ZELINA
SÃO PAULO

KORESPONDENCIJAI:
CAIXA POSTAL 4118 - SÃO PAULO

KAINA: BRAZILIOJE: METAMS CR. \$ 75,00
PUSEI METU CR. \$ 38,00
KITUOSE KRASTUOSE: DOL. \$ 5
ATSKIRO NR. KAINA: CR. \$ 3,00

VYRŲ IR MOTERŲ RUBŲ SIUVYKLA

Rua Bahia at Kapitânia 275 - Edifício Comércio (ant. sala 72) - Tel. 4-7482

Siuvykla VILNIUS

SAVININKAS JUOZAS KARPAVICIUS

VYRU IR MOTERU DRABUZIAI
SPECIALUS PATARNAVIMAS
PRIEINAMOS KAINOS

AV. DUQUE DE CAXIAS, 237 - SÃO PAULO

Despachante

ESTHER DE CASTRO ROSA

(Patvirtinta Secr. da Seg. Publica)
Naturalizacijos, giminių kvietimas, Identid. Mo-
dolo 19, dokumentai, lisencijos ir t. t.

RUA FORMOSA, 409 — 6.º and. sala 61 (Filatélica)

VIENTELIAI ATSTOVAI
GARSIOJOVANDENS
LINDOYA

AL AUS VARYKLOS COLUMBIA S/A.

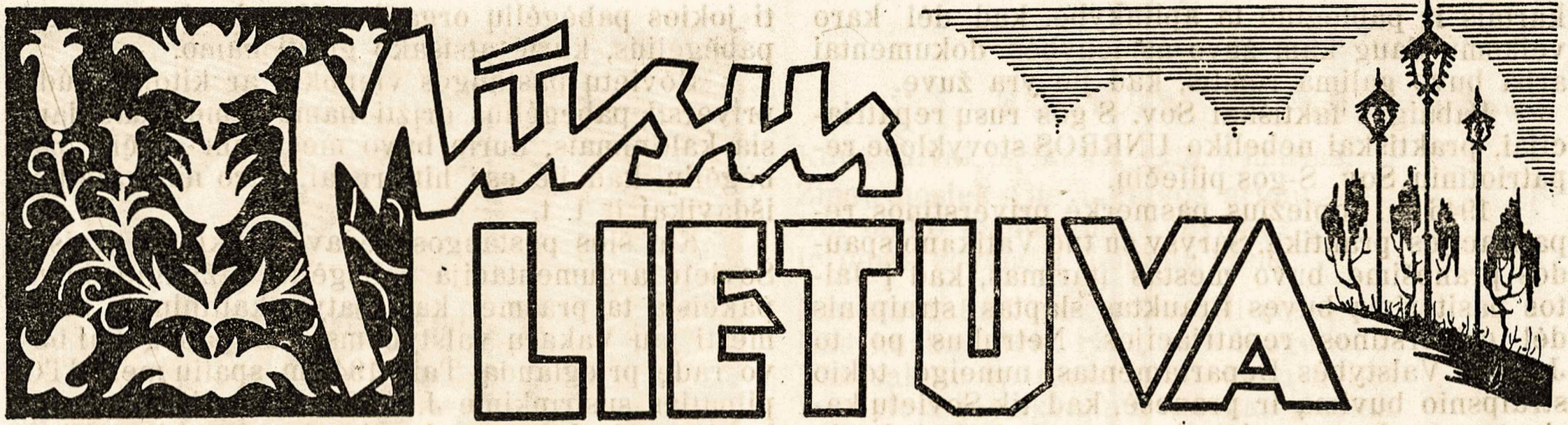
GAMINIŲ PLATINTOJAI

IRMĀOS CARRIERI

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas, kurio puikų veikimą į žmo-
gaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę.
Pabandykite, įsitikinkite ir visados naudokite!

RUA DINO BUENO, 795 a 835
TELEFONES: 51-4019 e 51-2223

Caixa Postal, 3967
SÃO PAULO

DVISAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

1948 (I m.)

São Paulo (Brasil) Liepos 31 d. (Julho)

Nr. 16

HENRIKAS VALAVIČIUS

Sovietinės repatriacijos politika

Repatriacija arba, lietuviškai betariant žmonių grįžimas arba gražinimas į savo kilmės kraštus yra šio karo padarinys, kuris palietė didelį skaičių žmonių, kuriuos laimėjusių karą valstybių kariuomenės užtiko gyvenant svetimuose kraštuose. Daugiausia šių žmonių radosi Vokietijoje ir Austrijoje, o taip pat ir kituose Europos kraštuose, kaip antai, Italijoje, Prancūzijoje, Švedijoje, Norvegijoje ir kitur, netgi Afrikoje. Tolimuosiuose Rytuose atsidadė panašiose sąlygose daugelis japonų, kurie buvo emigravę į įvairius Tolimųjų Rytų kraštus, kuriuos buvo japonai užkariavę. Japonijai karą pralaimėjus, šie žmonės buvo gražinti į Japoniją.

Europoje betgi buvo kitos priežastys, kurios išblaškė daugelį žmonių iš savo tėvynės. Visiems gerai žinoma kad daugiausia žmonių pateko arba į pačią Vokietiją arba dalinai ir į jos užimtus kraštus dėka prievartos vežimo darbams, tremimo į koncentracijos lagerius, prievarta ir savanoriškai vykdytą mobilizaciją, gyventojų evakuacijos iš karo operacijų vietovių ir bėgimo nuo paties karo veiksmų arba nuo sovietinės okupacijos.

Pasibaigus karo veiksmams, iškilo ir tų milijonų žmonių grįžimo klausimas į savo tėvynę. Ir nieko nuostabaus, kai šimtai tūkstančių italų, prancūzų, belgų, olandų dar tebeaidint paskutiniams karo šūviams kaip kas išmanydami patraukė savo išlaisvintųjų tėvynių linkui. Antrąją ir bene didesniąją išvietintųjų asmenų grupę sudarė Sov. S-gos, Lenkijos ir visų kitų Rytų Europos kraštų gyventojai, jų tarpe ir lietuviai, latviai bei estai.

Šių kraštų gyventojų repatriacija prasidėjo truputį vėliau ir daugiausia jau organizuotais transportais iš specialių surinkimo vietų. Tai buvo vykdoma pagal okupacinių kariuomenių vadovybės nusistatymą, kad visi Sovietų S-gos piliečiai turi grįžti namo. Tam tikslui buvo panaudotas didesnis arba mažesnis spaudimas iki pavartojimo kuone tikrų prievartos priemonių, nors bendrai buvo skelbiamas principas kad niekas prie-

varta neturi būti gražinamas. Didžioji tikrųjų Sovietų S-gos piliečių dalis tokiu būdu buvo repatrijuota namo. Daugelis iš jų žiūrėjo į savo grįžimą į tėvynę, priešingai prancūzams arba italams, su baime ir nepasitikėjimu, bet pasidavė savo likimui iš baimės vėliau sulaukti tikro prievarta vežimo.

Pasitaikė atsitikimų, kur ir lietuvius buvo bandyta įtraukti bendrai į Sovietų S-gos piliečių repatriaciją. Tam lietuviai aktyviai pasipriešino. Nežiūrint to negalima tvirtinti, kad nei vienas lietuvis nebūtų pakliuvęs į to laiko repatriacijos transportą arba per klaidą ar iš prievartos, žinoma, kitas ir iš savo laisvos valios. Tokių atsitikimų betgi galėjo būti labai maža. Sąryšy su dideliu pasipriešinimu grįžti namo netik iš lietuvių bet ir iš kitų rusų okupuotų tautų pusės, buvo netrukus išsiaiškinta, kad pagal vakarų okupacinių kariuomenių vadovybės pažiūrą Sovietų S-gos piliečiais yra laikomi tik tie asmenys, kurie yra buvę jos piliečiai ne vėliau kaip iki 1939 rugsėjo mėn. 1 d. tai yra, karo pradžios. Remiantis šiuo patvarkimu bet koks privalomos repatriacijos reikalas lietuviams savaimė atpuolė ir, galima sakyti, kad praktiškai nebeteko šiuo klausimu turėti betkokių nesusipratimų.

Kadangi Sovietų S-gos piliečiai privalėjo grįžti namo, tai UNRROS stovyklose jiems buvo leista pasilikti tik su ta sąlyga, jei jie buvo pareiškę norą repatrijuoti. Bet dar daug rusų buvo nerepatriavę ir bemažko jie visi buvo pasiryžę jokia kaina nebegrįžti į tėvynę. Daugelis iš jų atsidadė tarpe kitų tautybių, ypač senųjų rusų emigrantų, Lenkijos ukrainiečių, lenkų netgi baltų, kadangi registruojantis į UNRROS stovyklas buvo leista patiems išvietintiesiems asmenims pareikšti savo tautybę. Vėliau karinės valdžios atstovai tikrino išvietintųjų asmenų tautybės registracijos davinius. Daugelyje vietų, ypač rusų ir ukrainiečių tautybės žmonėms, reikėjo įrodyti savo nesovietišką kilmę prieš mišrias karinės valdžios ir Sovietų atstovų komisijas. Susidarė kartu tragiška ir kartu komiška būklė. Pasidaryti Sovietų S-gos piliečiu netik kad nereikėjo jokių įrodymų, bet užteko to fakto, kad kvočiamas asmuo nepajėgė įrodyti bet kurios nors kitos tautybės. Tokį tautybės patikrinimo darbą apsunkino arba kvočiamųjų asmenų padėtį palengvino, o

kartais ir pablogino ta aplinkybė, kad dėl karo veiksmų daug kam žuvo asmenybės dokumentai arba buvo galima remtis, kad jie yra žuvę.

Pabaigus faktiškai Sov. S-gos rusų repatriacijai, praktiškai nebeliko UNRROS stovyklose repatriotinių Sov. S-gos piliečių.

1946 m. popiežius pasmerkė priverstinės repatriacijos praktiką. Sąryšy su tuo Vatikano spaudos pranešime buvo mestas įtarimas, kad į Jaltos pasitarimą buvęs itrauktas slaptas straipsnis dėl priverstinės repatriacijos. Netrukus po to J. A. V. Valstybės Departamentas nuneigė tokio straipsnio buvimą ir pranešė, kad tik Sovietų kariuomenės dezertyrai ir karo nusikaltėliai, kurie gyveno iki 1939 rugsėjo mėn. 1 d. Sov. S-gos teritorijoje, gali būti gražinami namo.

1945 m. Londono užsienių reikalų ministerių konferencijoje V. Molotovas pareikalavo pagreintinti Sovietų S-gos piliečių repatriaciją. Sovietų S-gos piliečiais Molotovas palaikė Pabaltės kraštų gyventojus ir Lenkijos Ukrainos ukrainiečius. Šis reikalavimas padarytas po to, kai oficialiai buvo baigta sovietiškojo elemento repatriacija, buvo su nusistebėjimu sutiktas tiek viešosios pasaulio nuomonės, nemažiau nemaloniai jis buvo pajaustas ir pačių pabėgėlių tarpe. Netrukus po to Sov. S-gos pažiūros pabėgėlių atžvilgiu dar daugiau išryškėjo, kai šis klausimas buvo pradėtas svarstyti 1946 m. Jungtinių Tautų Organizacijos pilnaties posėdžiuose. Višinskis pareikalavo, kad kiekvienas kraštas turėtų teisę tiesioginiai kontroliuoti savo pabėgėlius ir priversti juos grįžti namo. Toliau buvo reikalaujama, kad pagelba pabėgėliams būtų teikiama tik su jų kilmės kraštų valdžios sutikimu, kad ta pagelba turėtų būti teikiama tik tiems pabėgėliams, kurie sutinka grįžti namo, kad būtų uždrausta antisovietinė propaganda pabėgėlių stovyklose, kad antisovietškai nusistatę pabėgėliai apkaltinti karo nusikaltimais būtų prievarta siunčiami namo stoti į teisimą, ir kad bendrai pabėgėlių stovyklos būtų perduotos valdymui tų kraštų, iš kurių pabėgėliai yra kilę.

1946 m. vasario m. 13 d. JTO pilnaties posėdyje buvo priimta J. A. V. ir Anglijos rezoliucija, kuri pasmerkė priverstiną pabėgėlių repatriaciją ir perdavė toliau pabėgėlių klausimą svarstyti JTO Ekonominių ir Socialinių reikalų Tarybai. Taip pat buvo atmesti ir kiti Sovietų reikalavimai pabėgėlių atžvilgiu.

Vėliau pasitarimai dėl pabėgėlių vyko Ekonominių ir Socialinių Reikalų Taryboje. Sovietų atstovai statė panašius reikalavimus, kurių visų buvo tikslas bet koku nors būdu priversti pabėgėlius grįžti namo. Šia prasme, pav., buvo dar reikalaujama, kad būtų padarytas pabėgėlių surašymas, kad būtų paskelbti jų vardai, kad politiniai emigrantai nebūtų traktuojami kaip pabėgėliai, kad būtų leista tardyti išdavikus ir pabėgėlių stovyklose ir t. t. Bemažko šie visi Sovietų reikalavimai buvo atmesti. Buvo priimtas betgi Sovietų pasiūlymas, kad vaikai pabėgėliai būtų gražinami į savo kilmės kraštus ir kad būtų leista pabėgėlių kilmės kraštams varyti propagandą už repatriaciją pabėgėlių stovyklose.

1946 m. lapkričio mėn. JTO susirinkime Višinskis pareiškė, kad žodžio ir kalbos laisvė pabėgėlių stovyklose sudaranti pavojų pasaulio taikai, kad reikia hitleristų militarines grupes, četnikus, ustašininkus ir lenkų bandas išardyti ir jų narius pakarti ir kad Sovietų S-ga neparemsian-

ti jokios pabėgėlių organizacijos, kuri remianti pabėgėlius, kurie atsisako grįžti namo.

Sovietų pastangos vienokiu ar kitokiu būdu priversti pabėgėlius grįžti namo rėmėsi daugiausia kaltinimais, kurie buvo mesti ant pačių pabėgėlių, kad jie esa hitleristai, karo nusikaltėliai išdavikai ir t. t.

Kai šios pastangos nedavė laukiamų vaisių Sovietų argumentacija pabėgėlių atžvilgiu buvo pakeista ta prasme, kad patys kaltinimai buvo mesti jau Vakarų valstybėms, kur pabėgėliai buvo radę prieglaudą. Taip 1947 m. spalio mėn. JTO pilnaties susirinkime J. A. V. ir Anglija buvo apkaltintos, kad jos remiančios karo nusikaltėlius. Sąryšy su tuo pilnaties susirinkimas priėmė anglų pasiūlytą rezoliuciją, kad turėtų būti patiekti realūs įrodymai pirma negu «tariamieji karo nusikaltėliai» būtų išduoti iš vieno krašto į kitą.

Maždaug tuo pačiu laiku Ekonominių ir Socialinių Reikalų Taryboje Sovietai ir jų satelitai apkaltino Vakarų valstybes, kad jos į pabėgėlių stovyklų administracijas yra ištačiusios kvislingus ir išdavikus kurie terorizuoja visus kitus «gerus pabėgėlius». Maža to buvo įrodinėjama, kad pabėgėliai mielai grįžtų namo, bet kad jie prievarta yra sulaikomi nuo grįžimo kad jie yra įbauginami repatriuoti ir net persekiojami ir verčiami dirbti prievartos darbus Vakarų valstybėse.

Į pabėgėlių stovyklas jau ir ankščiau buvo leista atsilankyti Sovietų komisarams, kad jie galėtų painformuoti savo kilmės kraštų žmones apie jų tėvynę ir pravartų repatriacijos propagandą. Sovietų atstovai tokiomis progomis ragino visus grįžti namo. Jie tvirtino, kad tėvynė visų laukianti, kad visi gausią darbo ir paramą, kad jeigu kas kuo nors ir nusikalto, tai viskas esą jau seniai dovanota. Netgi jeigu kas nors iš giminių ankščiau ir į Sibirą per klaidą buvęs išvežtas, tai dabar esą galima partiją prašyti, ir jei žmogus nekaltas, tai jis esąs tuojuo gražinamas namo ir t. t. ir t. t. Nebuvo apsieita ir be grasinimų, kad jeigu kas nors savo valia negrįšiąs, tai vistiek Sovietai jį ankščiau ar vėliau atsiimsią, o tada būsią jau negerai. Sovietų atstovai atvežė į stovyklas įvairių sovietišku laikraščiu, jų tarpe apščiau ir lietuvišku. Paskutiniaisiais laikais buvo pradėtas leisti specialus lietuviams pabėgėliams laikraštis «Tėvynės Garsas». Per radiją iš Talino ir Rygos buvo pradėta siųsti jaudiną atsišaukimai, kur, tarp kitko, buvo sakoma, «kad berželiai beria lapus kaip ašaras, apverkdami Vakaruose dingusių pabaltiečių liūdną likimą...»

Pasitaikė pavienių atsitikimų, galima sakyti, išimtinų, kur pabėgėlis pareiškė savo norą grįžti namo. Tokiam asmeniui buvo suteikta visokerio pa parama ir pagelba. Sovietų atstovai jį paėmė su lengva mašina į viešbutį laikinam apsistojimui parūpino maisto, išrašė visus transporto popierius ir nebuvo jokios kalbos, kad dar reiktų atsiklausti iš tos vietos, iš kur pabėgėlis yra kilęs, ar jis ten yra priimtas ir t. t. Ir patsai transportas buvo greitu laiku parūpintas, ir buvęs pabėgėlis laimingai išvažiuodavo. Deja, galima sakyti, galbūt, niekam iš palikusių taip ir nebeteko sužinoti, kaip išvažiavusiam tėvynėje besiseka.

Šios visos Sovietų pastangos, galima sakyti sudaro Sovietų pabėgėlių politikos pirmąją dalį, kurios tikslas repatriuoti namo bet ką, kas tik yra kilęs iš pačios Sovietų S-gos arba iš visų tų kraštų, kuriuos šiuo metu Sovietų S-ga laiko užgrobusi.

Petras Babickas

KADA LAIVAI...

Kada laivai išplaukia rytą į marias,
Žinau nesieks jie Lietuvos arimų,
Bet lanko mano mintys tėviškės girias
Ir pinas žodžiai į dainelių rimą.

Imu tikėt, kad laukia ten toli manęs,
Kad kažkas ilgis, rymo prie langelio,
Nūn sakalo sparnais mintis man kelias
Ir skrieja tėviškėn per tolimas marias.

Iš taip toli ilgiuos tavęs vienos,
Kaip pasakų pavasario dienos,
Tikėdamas šventai sapnais vilingais,

Bet miršta metai diena po dienos
Ir nėra kam klausytis šios dainos,
Kažin ji tau nūnai ar reikalinga...

Rio de Janeiro, 48.

Jonas Aistis

TĖVIŠKĖS ŽEMELĖ

Ikandin vis seka, lyg šešėlis —
Lyg šešėlis tamsi, slegianti mintis
Kad užgynė, lyg vartus užkėlė,
Į tėvynę grįžti nedraugai pikti...

O sugrįžti noras nuolatos didėja
Ir tolydžio smelkiasi į mus.
Lyg žolynų kvapą, nuolat neša vėjas
Gimtąją žemelę ir tėvų namus.

Tartum juodas varnas nusileist tykotų
Iškapot akelių, tysant paslikam,
Taip ir virš gimtinės mylimųjų plotų
Suka juodos mintys Lietuvos vaikams.

Teka Nemunėlis, ašarom pasruvęs,
Ir šilai dusauja aimana gilia,
Tik laisvai negali atsидust lietuvis
Anei pasiskųsti kruvina dalia...

O pilka šilaine, o gelti smėlynai,
Prakaitu pasotint jūsų negali...
Kodėl, nedalinga ir brangi tėvyne,
Mums tavoji laimė yra taip meili?...

Nepajėgs išplėšti niekas iš krūtinės,
Nebent tik išplėstų su pačia širdim —
Nepakeis mums niekas mylimos tėvynės
Tai dėl to ir niekas jos mums neatims.

Jie išeis-nualinę kaip skėrės,
Nenumins — ji kaip žolynas atsities,
Ir užgis šios gilios žaizdos atsivėrę,
Mums išėjus iš vergijos ir nakties.

Eina metai neramaus laukimo —
Niekas nepalaužė niekas nepalauž.
O nelaimė liks tik atminimas,
Ir skaistesnis tautai rytmetis išauš.

Bet šiandiena seka, lyg šešėlis —
Lyg šešėlis tamsi, slegianti mintis,
Kad užgynė, lyg vartus užkėlė,
Į tėvynę grįžti nedraugai pikti.

K. K. LIZDEIKA

Grižęs iš ligoninės Benediktas Sugintas perskaitė žmonos laiškėlį, kurį ji pabėgdama su savo meilužiu Songaila, paliko, ir susmuko kėdėje...

— Pabėgo jo Rita... Jo svajotas idealas... šnabždėjo jo lūpos.

— Devynis metus taip gražiai gyvenome... Mylėjau aš ją... Ir ji mane... Bent taip atrodė. Nejaugi tai buvo apgaulė? melas?!

— Bet tai šlykščiausias pasaulyje melas!

— Ir pagrobė dukrelę Rūtą, ištikimiausią jo draugą...

Suginto galva nusviro žemyn. Jis visas susitraukė į gniužulą, lyg sniego gabalas prispaustas ledinio kalno. Jo gyslose stingo kraujas ir jam rodėsi, kad ir jo širdis plaka vis lėtin ir lėtin ir ji pamažu virsta ledo gabalėliu.

Ar atlaikys jis šitą gyvenimo smūgį?

— Prakeikimas...

Viena po kitos, kaip išėlusios audros bangos veržėsi į jo sąmonę, mintys.

Mintys, viena baisesnė už kitą.

— Keršyti! Vytis prakeiktus niekšus... Nužudyti juos...

— Nel... tik tą suvedžiotą Songailą...

— Jis ją myli... dar myli...

Suklupęs prieš ją ant kelių maldaus sugrižti atgal...

— O, kaip baisu...

— Ne... ne! Sudužusio indo nesulipinsi, pervertos širdies nesugydysi

— Kas jis dabar beliko?... Invalidas. Baisus invalidas... Oro metu sproges sviedinys taip sužalojo jo veidą, kad iš buvusių gražių, taisyklingų bruožų nieko nebeliko. Ligoninėje jo nebepažino net jo Rita.

— Taip... Baigta...

Jis pamažu pakėlė galvą ir išlikusia sveika akim pamatė priešais kabančiame veidrodyje klaišką vaizdą: vieton kairės akies liko raudoni vos apgijusių raumenų gabalai. Kairiojo žando vieto-

je — koks tai tamsus įdubimas...

Nevilties, nusiminimo ir šurpo sukrėstas jis nususuko nuo veidrodžio.

Besileidžiančios saulės spindulys sužioravo ant kitoje sienoje kabančio Kristaus paveikslo. Šitą paveikslą, kaip šeimos šventenybę jiedu pasiėmė su savim bėgdami iš tėvynės, kada ją užplūdo maskolių gaujos...

Paskutiniu momentu jie išsigelbėjo iš priešų supamo gimtojo miestelio ir pro sprogstančių sviedinių užtvarą pabėgo į vakarus.

Paskui pilnos baimės ir vargo pabėgėlių dienos juos lydėjo iš kaimo į kaimą, iš miesto į miestą, kol atvyko į kalnuotą Bavarijos šalį, kur susirado butelį, darbo, kol vėl apsitvarkė savo lizdelį...

Bet likimas lėmė kitaip... Songailos perdažni vizitai... Amerikiečių orinis antpuolis... Dviguba katastrofa... Dabar jau viskas baigta... Viskas žuvo... Nėra daugiau gyvenimo... Lieka... tik baigti su juo...

Kaip be sąmonės Sugintas dar kartą apsidairė ištuštėjusiame kambaryje.

Tik štai, staiga, paskutinio saulės spindulio nušviestos Kristaus akys tarsi atsimerkė, veidu nuslinko liūdna šypsena iš erškėčių vainiko padarytų žaizdų. Jo kaktoje, nuriedėjo keli kraujo lašai...

Siaubo pagautas Sugintas atsipeikėjo ir išplėtęs akis žengė arčiau paveikslo.

Saulės spindulys užgeso. Tamsa apgaubė kambarį ir jis vos galėjo išžiūrėti nusvirusią erškėčiais vainikuotą Kristaus galvą.

— Kas tai?! Stebūklas? Ar įtemptos vaizduotės išdava?

Sugintas giliai atsiduso, lyg žmogus priėjęs gimtąjį namą ir numetęs nuo pečių sunkiausią našta, — atsiduso, suklypo prieš Nukryžiuotąjį ir graudžiai sudejavo:

— Viešpatie! Viešpatie!... atleisk man atleisk...

— Ką aš masčiau?... Žudiku norėjau tapti...

Ilgai dar buvo girdėti kukčiojimas nelaimingo, palaužto žmogaus. Kaip per audrą iškritęs lietus atgaivina ir nuplauna gamtą, taip atsivertusio žmogaus ašaros atgaivino ir sustiprino jį, ir suteikė jam vilties ir jėgų, nes pasitikėjimas Tuo kuris už mus visus kentėjo ir visiems, dargi sabudeliams atleido, — tai jam žadėjo.

* * *

Rita su dukrele Rūta buvo nugabentos į amerikiečių zoną ir apgyvendintos puikioje viloje, kurią negailėdamas lėšų išnuomavo Songaila.

Iškarto visa taip klostėsi, kaip tokiais atvejais numato klasiški romanai. Sužadinta aistra brestančios moters ją tarsi pajaunino. Rita tapo dar įdomesnė ir patrauklesnė. Išties ji visai neatrodė turinti 30 metų amžiaus!

Belaipiojant gražiose kalnuose ji tarsi su savo dukrele lenktyniavo. Abi linksmai krykštė ir šokinėjo nuo uolos ant uolos, kol ikopdavo į pačią viršūnę. Ten jos gėrėjosi didingais vaizdais ir laukdavo pamažu ateinančio «gerojo pono», kaip savo dukrelei liepė jį vadinti Songaila. Kiek aptukęs ir nuo svaigalų papurtes Songaila toli atsilikdavo ir eidamas iš paskui tik aistringomis akimis sekė ir ryte rijo savo meilužės lieknas

gražias blauzdas ir miklų apvalų liemenį, mintyse išrengdamas ją iki nuogumos.

Tačiau kartą atsitiko tai, kas pagaliau kuomet nors turėjo atsitikti.

Vieną gražią rudens dieną, kuomet gamtoje viskas dar kartą sužysta, tik jau be žiedų, taip ir tą dieną sužydo Bavarijos kalnai. Taip puošniai, taip vaizdžiai atrodė miškai pasikeitus monotoniškai žaliai lapų spalvai geltona, ruda, oranžine, raudona dargi fioletine spalva. Tarsi Šimonis ar Galdikas milžiniškuose gamtos pano savo meistriškais teptukais būtų psidarbavę, kad sukurti gražiausius auksinio rudens vaizdus.

Taip, gražūs rudens gamtos vaizdai. Kiek šaltokas perregimas kaip stiklas oras ir krištolinis dangaus skliautas.

Tačiau kažkodėl veikia žmogų liūdnam, melancholiškai nuteikiančiais, lyg jis būtų ką brangaus praradęs ko netekęs. Tokiomis ir panašiomis mintimis vedina klajojo ir Rita tą dieną Bavarijos kalnuose, viena su dukrele, nes «gerasis ponas» negalėjo juodviejų lydėti: neturėjo laiko dėl kažin kokių «prekybinių reikalų», labai «svarbių» reikalų ir žadėjo pirmai galimybei pasitikius atsiskubinti jas pasitikti ir palydėti ligi namų.

Bet šį kartą matomai tie «svarbūs reikalai» užsitęsė ilgiau ir «gerasis ponas» taip ir neatėjo palydėti juodviejų ligi namų. Juodvi klajojo kalnuose ir gėrėjosi melancholiškais vaizdais. Teisingiau sakant gėrėjosi ir nuolat linksmai čiauškęjo tik viena Rūtelė. Gi Ritos mintys klajojo visai kitur ir kitoki vaizdai jos sąmonėje kildavo, nežiūrint jos pastangų nusikratyti tais vaizdais ir užslopinti įkyrias mintis. Rūtelė pastebėjus, kad jos mamytė kažin ką mašto ir į jos klausimus krykštavimą veik nereaguoja, taip pat nutilo. Taip tylėdamos juodvi artinosi prie savo gatvės. Stai ga jos pastebėjo besėdintį ant akmeninių laiptelių vienakojį elgetą, kuris be to dar buvo užsigūrojęs šlykščiais skarmalais dar pusę veido. Kiek šiais baisesnybių metais panašių nelaimingų invalidų mes sutinkame ir praeiname pro juos veik nepastebėję; taip apsirato ir atbuko jau mūsų žmoniškumo jausmai... Gal būtų Rita nekartą jau buvo pro jį praėjusi ir nepastebėjusi, tačiau šios rudens dienos nuotaikos taip buvo paveikta, taip savo minčių nukamuota, kad pamačiusi apraišiotą elgetos veidą lyg siaubo pri-trenkta krūptelėjo ir tempdama už rankytės dukrelę skubinosi namo.

— Mamytė, ar ir mūsų tėvelis taip atrodė? — paklausė Rūtelė.

Motina sudrebėjo, paleido mergaitės rankytę, potekiniais įbėgo į vilą ir užsidarė savo kambaryje.

Mergaitė negalėjo suvokti, ko taip mamytė nusigando ir ko ji gailiai rauda: juk jų tėvelis jau senai mirė ligoninėje...

* * *

B. Sugintas, atsigavęs po dvigubos tragedijos ir toliau dirbo pirmą darbą. Nors laikas gerokai apgydė jo sužalotą veidą, ypač po gerai pavykusios plastiškos operacijos ir įdėjus dirbtiną akį, tačiau

širdies žaizda nei nemanė gyti. Kaip žarija po pelenų sluoksniu rusena, taip dilgino jį skausmas atmieštas liūdesiu, dėl dingusios žmonos bei dukrelės, dėl sugriauto gyvenimo, kuris tapo jam sunkia ir betikslia našta.

Tačiau po ano sukrėtimo jis tarsi atgavo jėgas ir pradėjo žiūrėti į gyvenimą iš kito matymo punkto. Jis pradėjo rūpintis kitais daugia, negu savimi, jis rūpinosi vargšais, ligoniais bei našlaičiais, kurių tiek daug buvo tautiečių pabėgėlių tarpe. Ir nuostabu: anų vargai, tarsi mažino jo vargą, anų skausmai mažino jo širdies žaizdą.

Kartą nusipirkęs «Tremtinių laikraštį» kronikoje rado žinutę, kuri jį labai sujaudino.

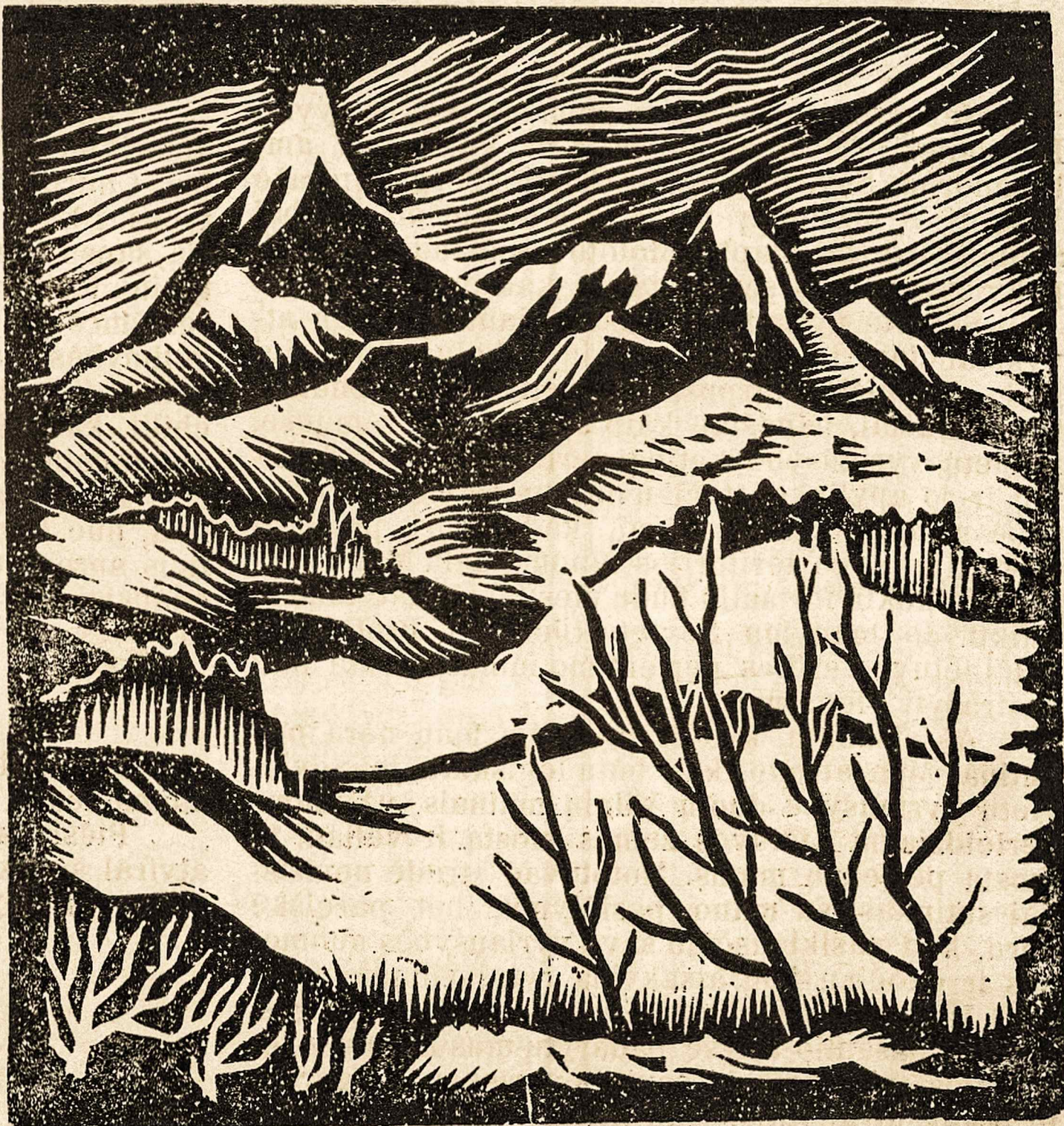
«PELNYTAS UŽMOKESTIS (taip buvo pavadinta žinutė).

Daugeliui pažįstamas ir žinomas Songaila, plačiai varęs įvairiuose zonose «vaizdą», pagalios įkliuvo. Amerikiečių MP (karo policija), sulaikius ties Frankfurtu jo automobilį, rado kelis šimtus tūkstančių cigarečių, kavos, šokolado ir nemažą kiekį brangenybių. Automobilis su prekėmis buvo konfiskuotas, o ponas vaizbūnas padėtas kalėjime.

Negalima nepabrėžti, kad šitą spekuliantą ištiko «dvigubas» smūgis, nes keletą dienų prieš tai jį pametė jo meilužė p. R. S., kurią jis prieš metus buvo pavyliojęs.

Pavėluotas, bet užpelnytą užmokestis».

Laikraštis iškrito iš B. Suginto rankų, ir jo žvilgsnis nukrypo į tolimą dangaus pakraštį, lyg ko laukdamas, ko vildamasis...

Vienoje didelėje miesto gatvėje, vidudienį, pasigirdo šauksmas:

— Laikykite, vagi! Laikykite vagi!

Praeiviai stabtelėjo ir tuoju visi pastebėjo bebėgantį vyruką. Jis vikriai sukinėdamasis tarp praeivių nėrė tolyn. Vienas kitas praeivis puolėsi paskui ir bėgantis buvo tuoju pagautas. Atsirado policininkas, ėmė aiškintis reikalą ir tuoju paaikšėjo, kad vyrukas pardavinėjo vogtą daiktą. Policininkas mandagiai, bet stipriai paėmęs už rankos lydintas daugelio smalsuolių nusivedė jį į policijos būstinę.

— Šitas jau gaus savo užmokesnį. Tokius reikia pamokyti. — kalbėjo praeiviai.

Neperseniausiai visai panašus įvykis įvyko Europoje. 1939 m. spalio m. 3 d. Vokietijos ambasadorius Sov. Sąjungoje Schulenberg taip rašė Vokietijos užsienių reikalų ministeriui: «Labai skubu. Griežtai slapta. Molotovas šiandie 14 val. pakvietė mane į savo įstaigą, kad praneštų:

Sovietų vyriausybė pasakysianti šiandien atvykstančiam Lietuvos užsienių reikalų ministeriui kad draugiško tarpusavių santykių sprendimo (greičiausiai, panašiai, kaip su Estija) rėmuose, Sovietų vyriausybė ketina perleisti Lietuvai Vilnių ir jo apylinkes, tačiau drauge Sovietų vyriausybė nurodysianti Lietuvai, kad ji turi perleisti Vokietijai savo teritorijos žinomą dalį. Molotovas klausia koku formaliu būdu mes tai numatytumėm atlikti. Jo manymu Sovietu-Lietuvos protokolas dėl Lietuvos srities perleidimo mums, turėtų būti pasirašyti vienu metu.

Aš atsakiau, kad ši sugestija man nėra priimtina. Man atrodo, kad būtų logiškiau, jei Sovietietų vyriausybė duotų Vilnių mainais už mums perleidžiamą Lietuvos žemės juostą ir vėliau, tą juostą perleistų mums. Molotovas atrodė nevisiškai sutinkąs su mano pasiūlymu, bet pareiškė noro, kad pasiklausčiau savo vyriausybės nuomonės ir duočiau jam atsakymą rytoj vidudienį.

Molotovo pasiūlymas man atrodė žalingas, nes tat pasaulio akyse padarytų mus Lietuvos teritorijos «plėšikais», o sovietų vyriausybė figuruotų, kaip dovanotoja. Man atrodo, kad svarstyti

tik mano sugestija. Tačiau prašau jus svarstyti ar nebūtų mums priimta atskiru Vokietijos-Sovietų slaptu protokolu įvykinti Lietuvos teritorijos juostos perleidimą kol Sov. S-ga faktinai inkorporuos Lietuvą. Tai yra mintis kurią pradžioje buvo pagrįstas susitarimas dėl Lietuvos.»

«Toks tokį pažino ir ant alaus pavadino» — sako senas lietuviškas priežodis. Du Europos piratai Ribentropas su Molotovu, kaip matome gražiai susitarė besidalindami priplėštą grobį. Tik antrasis buvo suktesnis ir savo draugą įkišo į kartuves, mikliai pats išsisukdamas.

Kai «biznis» buvo atliktas. Lietuva gavo Vilnių ir tuoju pat neteko nepriklausomybės, Stalinas apsižiūrėjo kad neblogai būtų pasilaikyti ir vokiečiams atiduotą juostą. Štai ką rašo Vokietijos ambasadorius Sov. Sąj. Schulenberg savo vyriausybei 1940 m. rugp. 13 d:

«Molotovas šiandien man įteikė Lietuvos teritorijos juostos klausimu ilgą memorandumą, kur pareiškia, kad teritorinė kompensacija Sov. S-gai nepriimta, tačiau pažymi, jog Sov. S-ga pasirengusi sumokėti už tos teritorijos juostos pasilaikymą Sov. S-gai 3.869.000 aukso dolerių (t. y. pusę sumos, kurią JAV sumokėjo Rusijai už Aliaskos perleidimą) aukso bei prekėmis, kaip Vokietija norėtų.»

Laikykite vagi! — būtų sušukę padorus pilietis. Bet tuo laiku visa Europa buvo nžimta savo reikalais ir vagis sugebėjo pasprukti...

Jaltos konferencijoje susirinkus anglams, amerikiečiams ir rusams aptarti Europos reikalus, Churchillis dar priminė Stalinui Baltijos valstybes, į ką šis atsakė, kad sovietai be abejo įkursią sausumos oro ir jūros karo bazes Baltijos valstybių teritorijose. Jis pridūrė neteikias jokios reikšmės jų režimo klausimui ir net neišjungias galimybės, kad tas režimas būtų kapitalistinis. Pagaliau, jis užtikrino prezidentą Rooseveltą ir Churchillį, kad viduje Baltijos valstybės bus visiškai autonominės.

Prezidentas Rooseveltas po to paklausė Staliną, nuo kurių sąlygų priklausomas bus jo galutinis sprendimas. Stalinas atsakė, jog pirmiausiai jis ketinas atsiklausti vietos gyventojų.

Ar Stalinas atsiklausė lietuvių, estų ir latvių nuomonės ir noro, vis puikiai žinome.

Plėšikas bėga per Europą, Kas gi ir kada atvirai sušuks

— Laikykite vagi!!!

Jonas Linkus

PAKALBĖKIME APIE ORA IR KUMEČIUS

Prieš pusmetį laiko, man besiruošiant plaukti Brazilijon, vienas mano geras prietelius tą šalį nupiešė gan simpatišškai:

— Ką jau, ką, bet Brazilijon tai jau gyvo nenuvežtu! — ir tam įrodyti, rodomuoju pirštu, lyg skustuvo ašmenimis perbraukė po kaklu.

— Kodėl? — išverčiau akis.

— Pagalvok tik, tamsta, tai plaukai stojasi (gaila, kad buvo plikas) — Tamsta išlipsi Rio de Janeiro uoste ir nugabens į Gėlių Salą. Tenai tamstos jaunystė baigta. Sakau, kad plaukai stogas, kai tų vabalų, lyg velnių, prilenda pilnos pagnagės, o moskitai taip sugelia kūną... Ir jei esi mandras, tai pasikasyk tada. Be to, neduok Dieve, (ir toje vietoje kaimynas užsimerkė) jei apie tavo kaklą apsvinioja 100 metų smauglys... Tai viskas niekai. Bet tokie karščiai ir oro tvankumas kad barzda želte želia... O peiliukų brangumėlis!... Sakau, kad plaukai stogas!

* * *

Po pusmečio, kada pats atsiradau Ilha Das Flores (Gėlių Sala. Kvepėt, tai tikrai kvepia, tik, atsiprašant ne gėlėm...). Tai pasirodė, kad kaimyno tvirtinimai išsipildė tik antroje dalyje. Būtent: «kad barzda želia»...

Pradžioje, taupumo sumetimais, barzdą genėjau gan retai. Prisipažinsiu, jog būčiau ir «želdinęs», jei ne vienas nelemtas išpėjimas.

Pradėsiu be įžangos. Reikalai susiklostė sekančiai: prieš kiek laiko, po pirmo pagamento, (algos), teko susidurti, (tik gana laimingai) su senais patricijais prie alaus stiklo.

— Sakyk, drauge, patsai Brzilijoje nesenai?

— Dar šlapias... su paskutiniu transportu.

— Aha!??? — Na, bet tas Smetona jus ir spaudė.

Man nespėjus atsakyti, tas pats balsas, tarytum alaus bonką ant mano galvos suskaldė.

— Gi, ar žinai, drauge, kad Smetona buvo žydas?

— O, Jurgutėliau! — vos spėjau išspausti, — to tai tikrai nežinoj u.

— Kaip tai? — supyko balsas, — o kodėl jis su barzda?

* * *

Mielas patricijau! Labai gerai, kad tu man šitą «paslaptį» atidengei. Aš to tikrai nežinojau. Tiktai vieną dalyką žinau, kad tais laikais, kada tu keliavai iš Lietuvos žaliojo kaimo, tai patsai tikrai buvai ir be barzdos ir be ūsų. Be to, patį vežė, atsiprašant, šlapiuose vystykluose. O buvo motinai darbo...

Pagaliau, pasakyk atvirai: prie kurios tautybės priskirti ožį??? A!?

* * *

Manau, kad nesupyks Redakcinė Kolegija ir gerb skaitytojai, jei iš linksmesnės nuotaikos pereisiu prie liūdnos tikrovės.

Tuo pačiu išibėgėjimu noriu prisiminti ir kitą pokalbį, kuris, deja, buvo atliktas visai sausiai.

Aišku, jog mūsų visų mintys nusikelia į Lietuvos kaimą. Tą padarė ir mano bendrakalbis. Apkeliavo Anykščius, Molėtus ir kitas Utenos apskrities vietas. Prisiminė, kai bernu būdamas, armoniką persimetęs per petį, tiesiai per arimus, pelkes, leidosi vakaruoti iki penkiolikos kilometrų. Čia, pasilinksminęs, pasišokęs mintimis iki šlapių marškinių tuoj mina ant nuospaudų.

— Taip! Jūsų Smetona buvo lietuvis, bet truko demokratiškumo. Ot! Stulginskis, tai tikras demokratas. Jo kumečiai niekad nepamirš. Juk jisai žemę išdalino kumečiams. Tai buvo didelis demokratas

* * *

Taip, prieteliau! Tamsta pasakei daug teisybės. Mano bendravardis a. a. Aleksandras Stulginskis, buvo didelis lietuvis ir demokratas!

Ak! Juk jisai, 1924-1925 metais vykdė žemės reformą. A. a. Aleksandras nenurimo prezidento kėdėje. Ne! Jisai važinėjo po dalijamus dvarus ir spaudė ranką kumečiui, būsimam savininkui, kuris nuo tamsos, it mažas kūdikis, varvino seilę, spėliodamas savo sklypo vietą ir derlių.

Juk a. a. Aleksandrui kumečiai siekdavo bučiuoti rankas ir kojas, puldami ant kelių, Jie bučiavo ne iš baimės, bet iš džiaugsmo. Tai griaudina, bet tikri faktai.

Ir kas tikėjosi, kad tasai didysis demokratas kumečio brolis, vieno Žemaitijos dvaro kumečio šešiolikmetis vaikas iš eilės, po penkiolikos metų atsidurtų Krasnojarsko taigoje, Kraslag koncentracijos stovykloje septintame Niežnenaimenskame skyriuje «Oblastnaja Upravlenija Altaiskogo Kraja», kur 1942 m. sausio m. kankinio mirtimi mirė.

Taip! Pasakyk, brolau, argi tam tikrajam kumečio vaikui ir broliui neištoko savosios žemės kapui iškasti, kad turėjo atsigulti šaltame Altajuje, žemės paviršiuje. Žmogau, gi pirštais kapo neiškasi, jei žemė it kaulas, išalusi.

A. a. Aleksandrai! Jei tu galėtum praverti akis, tai pamatytum.

Tavosios žemės išdalinti sklypai atiteko Kirgizijos vergui, o tavo kumečiai: vieni klumpa, keliasi ir kaujasi Tėvynės miškuose, o kiti — pakeliui... pas Tave!

AL. KĖDAINIS

JUNGT. AMERIKOS VALST. DIDIEJI POLITIKOS VEIKĖJAI

	<i>Harri S. Truman</i>	<i>Dwight Eisenhoewr</i>	<i>Henry Wallace</i>	<i>Harold Stassen</i>
KILMĖ	Anglų	Vokiečių	Žemės ūkio ministerio sūnus.	Vokiečių
PADĖTIS	Farmeris ir pirklys. 1935-44 senatorius. Viceprezidentas. Prezident.	Vyr. aliantų karo vadas Europoje. USA gen, štabo viršininkas.	Žemės ūkio min. Viceprezidentas. Roosevelto prekybos ministeris.	Minnesotos gubernatorius. SanFrancisko konferencijos dalegatas.
PARTIJA	Demokratų	Bepartyvis	«Progresistų»	Respublikonų
POPULIARUMAS	Pašlijęs. Puolamas ir dešiniųjų ir kairiųjų.	Labai populiarus visose partijose ir krašte.	Didmiesčiuose ir negrų tarpe.	Auga. Ypatingai jaunuomenėje ir tarp ūkininkų.
UZSIENIO POLITIKA	Antikomunistas. Europos vienybės šalininkas.	Palaiko Trumano doktriną ir Maršallo planą.	Suartėjimas su rusais. Nusiginklavimas. Marschallo plano priešas.	Glaudus bendradarbiav. su vakarų Europa ir UNO.
VIDAUS POLITIKA	Kovotojas su streikais ir infliacija.	Pažangus liberalas	Žemės reforma ir anglies kasyklų suvalstybinimas.	Liberalas. Už komunistų partijos uždarymą.

Ar sunkios Jungt. Amerikos Valst. prezidento pareigos?

Greitai įvyks Amerikos prezidento rinkimai. Iš didelio daugelių noro užimti šią vietą, galima pamanyti, kad tai yra labai patogi, lengva ir gera tarnyba. Tačiau taip nėra. «Baltuosiuose rūmuose» Waschingtone yra sprendžiama 140 milijonų amerikiečių reikalai, kurie nepaprastai sudėtingi bet taip pat čia sueina ir viso pasaulio politikos siūlai.

Prieš 20 metų išrinktas prezidentu Calvin Colidge (1923-1929) turėjo tik 50 žmonių štabą. Šiandien prezidento biurą sudaro daugiau kaip 1000 žmonių kurių raštinės užima 50.000 kvadr. metrų plotą. Kasmet jiems apmokėti išleidžiama 5 milijonai dolerių.

Kokius uždavinius vykdo USA prezidentas? Visumoje jo laikas yra dalinamas į dvi dalis: ceremonialinės pareigos ir sprendimai. Daugiausia laiko prezidentas praleidžia dalindamas medalius, atidarydamas gatves, tiltus ir viešuosius pastatus. Jis turi priimti diplomatus, delegatus, paspausti ranką nesuskaitomai žmonių miniai ir išklaudyti daugybę pasakojimų. Tačiau svarbiausias uždavinys ir atsakomybė yra valdyti kraštą. Čia jis turi nuolatos klausyti savo patarėjų ir informatorių ir spręsti kartais labai painius politikos uždavinius. Vien tiktai Maršallo plano vykdymas sudaro daugybę darbo ir reikalingas pagrindinių studijų. Vien tik to plano pranešimas sudaro 300.000 žodžių, kurį reikia puikiai pažinti. Taip pat reikia gerai suprasti visus įstatymus ir jų pakeitimus, kuriuos tenka jam pasirašinėti. Jis turi gerai žinoti, kas veikiama 55 senato departamen-

tuose, komitetuose ir komisijose. Yra apie 90 rūšių įvairių dokumentų, kuriuos jam tenka pasirašyti arba reikalauti pakeisti, ką reikia pagrįsti.

Prezidento Trumano asmeninį sekretoriata sudaro 277 žmonės, kurių dauguma ten pat «Baltuosiuose rūmuose» ir gyvena. Į rūmus kasdien atsiunčiama apie 5000 laiškų ir siuntinių, kurie visi turi būti peržiūrėti ir duota jiems eiga.

Tai šitaip atrodo trumpai suglaudus sudėtingos ir sunkios USA prezidento pareigos. Todėl nenuostabu, kad amerikiečiai į prezidento rinkimus žiūri labai rimtai.

Vokietijos ginklavimosi kalvė Europos atstatymo tarnyboje

1881 m. iš Reinlando į Esseną (Vokietijoje) atvyko nepažįstamas kalvis vardu Fridrich Krupp. Čia jis įsikūrė nedidelę plieno liejyklą. Įmonė išaugo labai staiga ir jau jo sūnus Gustavas valdė įmonę su 21.000 darbininkų. Greit ši šeima gavo «armotų karalių» vardą ir tampa asmeniškais Bismarko, Wilhelmo II ir pagaliau, Hitlerio draugais.

1945 m. anglai užėmę šią vietovę rado Kruppo fabrikus užimančius 12,5 kvadr. km. plotą.

Kruppo industrijos pasisekimą gludi tame, kad jo aukštosios plieno liejimo krosnys kurą gauna iš čia pat po žeme esančių anglies kasyklų.

Visas Ruro kraštas yra kaip vientisas plieno fabrikas. Essenas, Bochum, Dortmundas praktiškai yra ne atskiri miestai bet vientisas miestas. Šiandien šios vietovės lankytojai teikia klaukų

<i>Thomas Dewey</i>	<i>Robert A. Taft</i>	<i>Arthur Vandenberg</i>	<i>Douglas Mac Arthur</i>
Anglų	Amerikos prezid. 1908 m. sūnus.	Olandų	Iš karininkų šeimos
Nuo 1942 m. New Yorko gubernatorius.	Teisininkas. Politikoje nuo 1921 m. Senatorius nuo 1939 m.	Žurnalistas. Lai kraščių leidėjas. Nuo 1928 senatorius	1930 - 1935 gener. štabo virš. Paskut. karo metu vyr. vadas Pacifike
Respublikonų	Respublikonų	Respublikonas	Bepartyvis
Labai populiarus. Ypatingai didmiesčiuose.	Nedidelis. Pripažintas įstymų žinovu	Nepopuliarus, bet gerbiamas dėl užsienio politik. paž.	Legendarinis karo didvyris, bet nepolitikas
Antikomunistas	Isoliacionistas	Už Marschallo planą ir Vokietijos atstatymą	100% isoliacionistas
Liberalas	Naujo darbo įstat. autorius. Karinės prievolės priešas		Konservatyvus

vaizdą. Viskas sunaikinta, paskendę purvo, griuvėsių ir degėsių jūroje.

Gyventojai, kurie iš kartos į kartą yra įsikinę į anglies ir plieno gamybą, šiandien, nors ir labai sunkiai gyvendami, įdubusiais veidais, bet labai tvirti ir nedaug reikalauja. Tai yra tikrai kietų, mažai gyvenimo džiaugsmą matančių žmonių rūšis. Del savo sunkaus darbo jie tikrai užsitarnauja to dėmesio, kurį jiems skiria karinė valdžia, norinti anglies produkciją iš 280.000 tonų per dieną vėl pakelti iki prieškarinės produkcijos — 350.000 tonų.

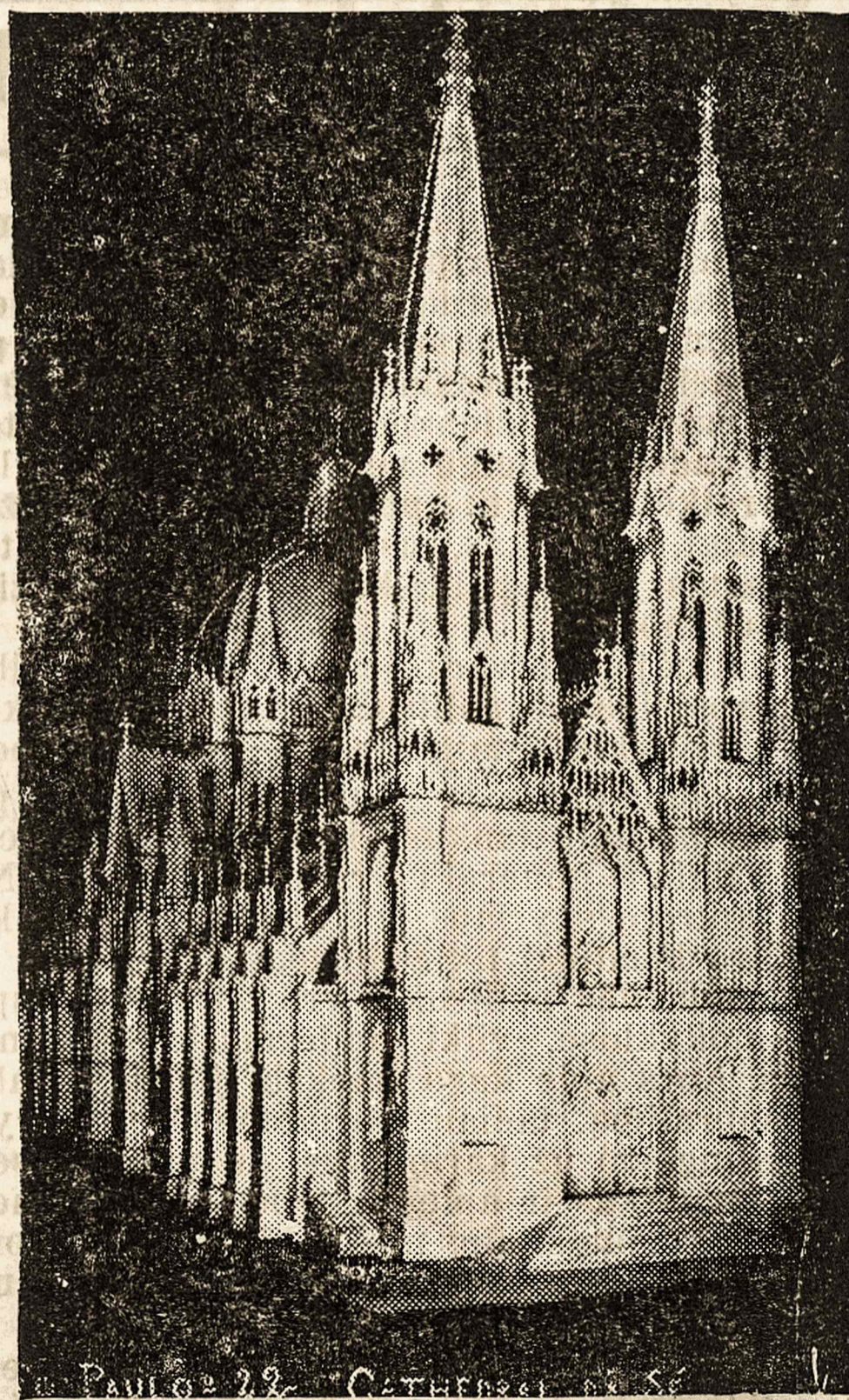
Todėl angliakasiai be normalios maisto kortelės dar gauna priedų, kuriais gali pagerinti šiaip jau labai silpną vokišką maitinimą. Jie taip pat gauna teisę nusipirkti ribotą kiekį amerikietišku prekių ir kitokių daiktų, kurie kitiems vokiečiams yra beveik neprieinami. Jeigu angliakasys perduoda «juodojoje rinkoje» du trečdalius gaunamos degtinės, tai jis gauna už ją lygiai tiek, kiek mokama atlyginimo per mėnesį.

Nevedęs angliakasys gaudamas savo maisto priedus gali jau neblogai prasimaitinti, kiek kitaip yra su šeimų tėvais, Šeimos gauna normalią maisto kortelę, ir todėl tėvas, paprastai kasykloje gaunamus maisto priedus, dalinasi su savo šeima.

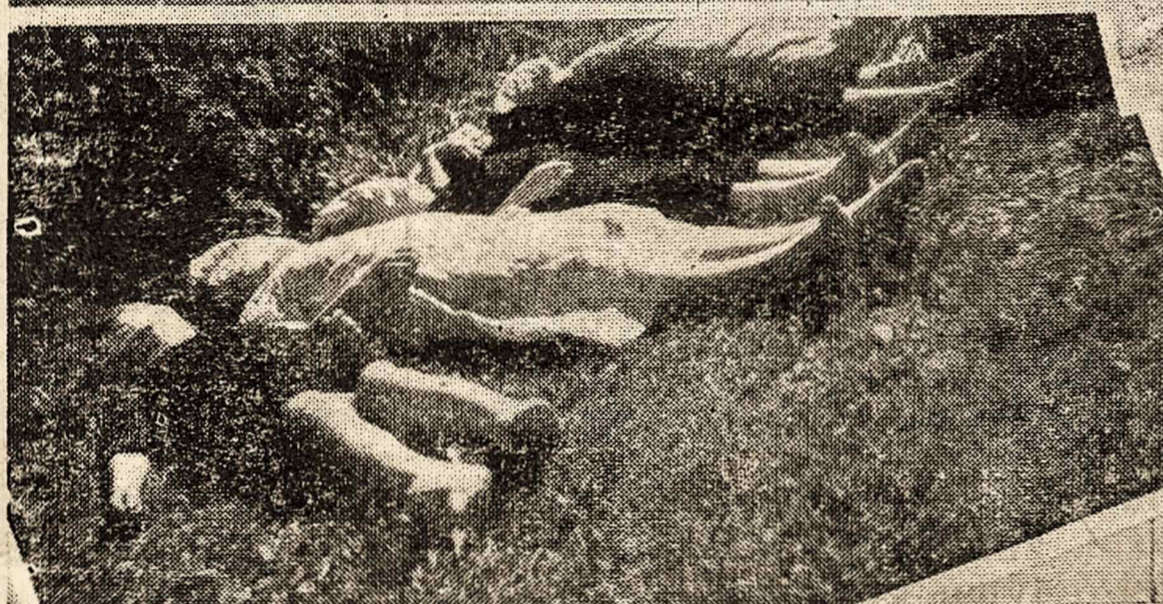
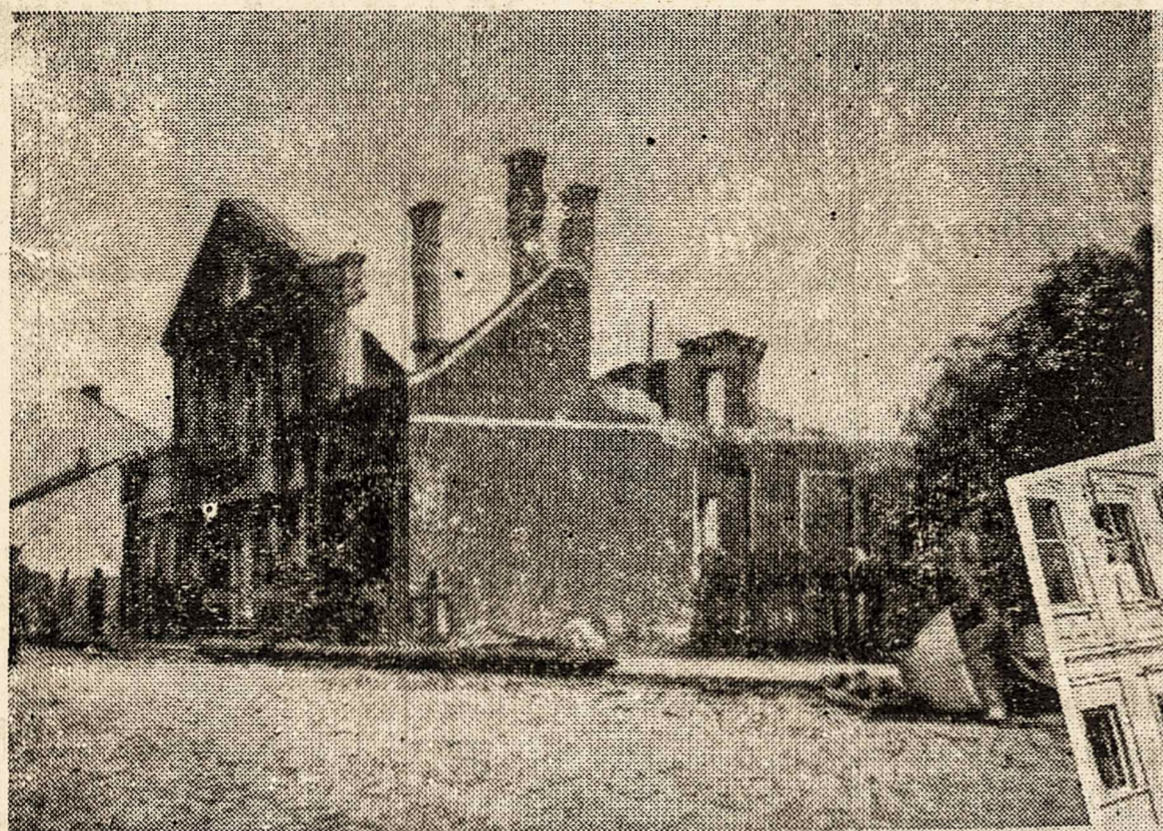
Blogiausia yra su gyvenamomis patalpomis, nes beveik visi namai bombardavimų metu prasmego anglies kasyklų duobėse. Daugumas gyvena laikinuose iš lentų sukaltuose, nameliuose ir labai ankštai,

Šiandien Ruro kraštas suteikia pasauliui daug rūpesčio. Anksčiau jis buvo didžiausia Vokietijos ginklų kalve, kuri davė vokiečiams ginklų dviems karams vesti. Dabar norima šis kraštas paversti taikos ir Europos atstatymo lobynu. Kaip pareiškė anglų užsienių reikalų ministeris, Ruro krašto gėrybėmis turi naudotis visa Europa. Tų gaminių paskirstymas turi būti internacionalinės komisijos kontroliuojamas. Bet pats kraštas paliktas Vokie-

tijos priklausomybėje. Jeigu šie planai būtų sąžiningai ir sėkmingai įvykdyti, tai Europos atstatymo klausimas labai žymiai palengvėtų.

Būsimoji São Paulo Katedra.

ŠIAULIAI PO SOVIETŲ
LĒKTUVŲ PUOLIMO

POLITRUKAS

Šis žodis nepažįstančiam sovietinės sistemos labai keistai skamba ir primena kažkokio paslaptingo medikamento vardą. Tiesa sakant sovietiniame režime tai ir yra nelyginant ricina nuo politinių ligų. Kalbine prasme šis žodis yra sudėtas iš dviejų rusiškų žodžių: «političeski rukovoditel» (politinis vadovas), jeigu versti pažodžiui, tai lietuviškai reikėtų sakyti: «politinis rankos vedžiotojas». Taigi, politrukas, rusiška prasme, yra tas, kurio amatas kitus politiškai už rankos vedžioti (tikriau: už nosies).

Sovietinėje santvarkoje joks žmonių susibūrimas neapsieina be politruko. Kaimas, fabrikas, dirbtuvė, mokykla, įstaiga ir t. t. turi savo politrucus. Kariuomenėje jų ypatingai daug. Čia politrukų tinklas taip tankus, kad prie kiekvieno viršilos baigiant generolu yra po politruką. Neskaitant antrojo skyriaus ir kultūrinių dalių, kurias sudaro išimtinai tik politrukai.

Kariuomenės politrukai yra išlavinami specialėse mokyklose, vilki uniformą ir karininkų laipsnius. Nors apie karo mokslą jie turi labai menką supratimą, tačiau kariuomenėje jie yra daug galingesni už karininkus. Jų pareiga sekėti karių nuotaikas ir apie pastebėtus bent menkiausius nekomunistinius nusiteikimus tuojau pranešti ypatingiems skyriams nurodant areštuotinus ar likviduotinus asmenis.

Politrukų institucija buvo įvesta dar bolševikų revoliucijos laikais, kada bolševikams atsivusių vadų nebuvo, ir reikėjo naudotis esamais kad ir nepatikimais. Jiems sekėti ir buvo sugalvoti politrukai. Padėtis nepasikeitė iki šių dienų ir

politrukų galybė netik kad nesumažėjo bet dar išaugo.

Politrukais gali būti tik visiškai komunistams atsidavę žmonės. Lietuvoje esančiose kariuomenės dalyse galima buvo pastebėti daug politrukų žydų. Jie sudarė daugiau kaip 80%. Kadangi tokią statistiką paduoda ir Didž. Sovietų enciklopedija, tai reikia manyti, kad tai yra patikimi duomenys.

Politrukai gali didžiulis esą tikrai sovietų režimo kūrybos perlai nes per savo gyvavimo laikotarpį bolševizmas, be kolchozų, NKVD ir politrukų nieko nėra sugalvojęs. Šioje srityje jie ir vokiečius pamokė. Nes karo pabaigoje ir vokiečiai savo kariuomenėje įvedė «sonderfiurerius» (ypatingus vadus), kurie ėjo lygiai tokias pačias pareigas, kaip ir politrukai raudonojoje armijoje.

Daugumoje politrukai yra labai menko išsilavinimo žmonės papūgškai iškalę Markso, Lenino ir ypatingai Stalino biografijas ir atmintinai išmokę «Trumpą VKP (b) kursą». Ši pastaroji knyga 200 pusl. dydžio apima bolševikų partijos istoriją ir yra virtusi bolševikinių agitatorių manija. Ją nuolat studijuoti ir skaityti laiko sau už pareigą kiekvienas sovietas. Vieną kartą «Pravdoje» (rusų oficiozas) teko skaityti tokį vieno fabriko direktoriaus pasisakymą: «Mano fabriko pasiekta 100% užsakymų išpildymo. Kada aš pradėjau studijuoti «Trumpą VKP (b) kursą» mano fabrike gamyba žymiai pakilo. Dabar aš jau įpusėjau skaityti, o kai baigsiu tai mano fabrike gamyba turi pakilti dvigubai».

Lietuvoje agitatoriai važinėdami pavasarį po kaimus mitinguose ragino ūkininkus užsėti laukus ir skaityti stebuklingąją «Trumpą VKP (b) istoriją». Ūkininkai spaudėsi ir kalbėjo: «Tavęs čia nebuvo, mes sėjom; tavęs čia nebus, mes vis-

tiek sėsım. Kaip gi žemė gali likti nesėta. O tą knygą, tai jau geriau kitiems reikalams sunaudoti».

Tiesą sakant niekas sovietuose nei tų bolševikinės agitacijos knygų nei laikraščių neskaito. Vienas žydėlis pasprukęs iš sovietiško rojaus nuoširdžiai pasakė: «Ui, kam man reikia skaityti rusiškus laikraščius, jeigu aš žinau, ką jie šiandien rašė ir ką rytoj rašys.» Tą tiesą puikiai žino ir patys politrukai, todėl skaitymas ir studijavimas jiems perdaug laiko neužima. Pagaliau ir negalima perdaug galvoti, nes galima nukrypti nuo partijos linijos. Dėl to juk daugybė, net geriausių komunistų, savo galvas palydėjo. Geriausia viską akiai kartoti ką gudresni sako ir tik gale neužmiršti sušukti: tegyvuoja viso pasaulio tautų vadas ir mokytojas draugas Stalinas!

Sovietų Rusijoje ir politrukai ir klausytojai taip gerai išmiklinti, kad labai gerai žino, kurioje vietoje turi paploti, kurioje sustojus šuktelėti ir nevargina politrukų jokiais klausimais, nes tai ir pavojinga. Už tai Lietuvoje politrukai tiesiog išsižiojo, kai vienas kitas kareivis išdrįso šio to paklausinėti. Atsakymai buvo tokie migloti ir taip juokingi, kad kai kuriuose daliniuose imta tiesiog komedijas išdarinėti užduodant įvairiausius klausimus. Bet ilgainiui buvo liautusi, nes labai daug kam teko nukentėti.

Be politinio švietimo politrukai užsiima antireligine veikla ir yra tiki bedievybės apaštalai skelbiantieji, kad ne Dievas visa ko kūrėjas ir davėjas, bet Stalinas. Rusijoje populiarus Lermontovo eilėraštis buvo šiaip perafrazuotas: «Dam tibia ja na dorogu Stalina portret. Nemalis maliutka Bogu. Boga uže niet.» (Duosiu tau kelionei Stalino portretą. Nesimelsk, mažyti, Dievui. Dievo

jau nėra.)

Kad politrukai yra didžiausi rusintojai, atliekantieji slavinio imperializmo misija, to nereikia ir sakyti. Lietuvoje ir politines paskaitas vedavo rusų kalba, ir visur pabrėždavo rusų tautss pranašumą.

Pranas Daugailis

Imigracija Brazilijon

Nemažai Brazilijos lietuvių nori atsikviesti iš Europos. savo gimines -- tremtinius. Kviečiamų sąrašai buvo pasiųsti Londonan IRO (Tarp-tautinei Pabėgėlių Org.), o vėliau į Rio de Janeiro, IRO atstovybei. Suinteresuotieji asmenys asmenys nori žinoti, ar IRO išpildys savo pažadus ar ne. O jei giminės bus atvežami, tai kada ir kokiomis sąlygomis.

Lankantis Rio de Janeiro atatinkamose įstaigose štai kas patirta: Brazilijos vyriausybė birželio mėn. pasirašė naują sutartį su IRO įsipareigodama daugiau karo tremtinių įsileisti savo kraštan. Sutartis bus vykdoma parlamentui patvirtinus. Ta proga bus atvežami ir užrašyti giminės. Kelionės išlaidų nereikės apmokėti,

Dabar vyriausybė duoda vizas įvažiavimui, apmokant kelionės išlaidas ir apmokant kelionės išlaidas ir užtikrinant pragyvenimą: tėvams turintiems 60 metų, nepilnamečiams broliams ir neištekejusioms seserims.

RUSU ATRADIMAI

Sovietinė spauda ir radijas paskutiniu laiku ėmėsi akcijos įrodyti, kad daugumas didžiųjų išradimų esą ne kieno kito, o tik rusų padaryti. Anot Maskvos radijo, lėktuvą išradę ne broliai Wright, bet rusas Možaisk, kuris dar 1878 m. sukonstruktavęs motorinį lėktuvą. Elektros lemputę išradęs ne T. Edisonas, bet rusas Losygin. Peniciliną išradęs ne paskutiniojo karo metu anglas A. Fleming, bet esą rusų gydytojai jį praktiškai naudoją jau 50 metų. Bevielį telegrafą išradęs ne Markoni, bet rusas Popov. Garo mašiną ne J. Watt, bet rusas Polzunov ir t.t.

Belieka tik pridėti, kad didžiasias pasauly melagis yra bolševikas Sukinšyn, kuris tai sugalvojo, o didžiausias kvailys - Kruglodurov, kuris tuo tiki.

«MŪSŲ LIETUVA» GALIMA ĮSIGYTI SĂO PAULO LAIKRAŠČIŲ KIOSKOSE ŠIOSE VIETOSE:

MIESTE Prie pašto Avenida Săo Joăo
PRAÇA DA SĒ Viduryje aikštės kioske
PRAÇA JOĂO MENDES Prie bondes Fabrika, Ypiranga, Vila Prudente sust. vietos.
SIUVYKLA VILNIUS Av. Duque de Caxias, 237
BOM RETIRO Rua Silva Pinto ir Josė Paulino kampas.
JOTEIKOS RESTORANE R. dos Italianos, 711
ESTAÇÃO DA LUZ prie įėjimo
ESTAÇÃO DA LUZ prie tilto
CASAS SĂO JORGE R. Săo Caetano, 526 ir 510
MOÓCA prie autobuso 93 sustojimo vietos
VILA ANASTACIO pas platintojus
VILA ZELINA Largo Săo Josė prie autobuso sust. vietos

Namai ir Žemė

Namų ir žemės pardavimas išmokėjimui, be garantijos 13-oje São Paulo priemiesčių. Geriausias pirkimas mažiausiomis kainomis. Sklypai be rank pinigų su 5000 plytų veltui pristatoma į vietą. Išmokėjimas per 20 metų. Nepirkite žemės neapsilankę mūsų raštinėje

VILA ZELINOJE PAS

JOAQUIM SUZINO DE ARAUJO

Priima kasdien, sekmadien ir šventadien.

LARGO DA MATRIZ

VILA ZELINA — FONE 3-0710

Gerai knygai yra reikalingas geras aparatas

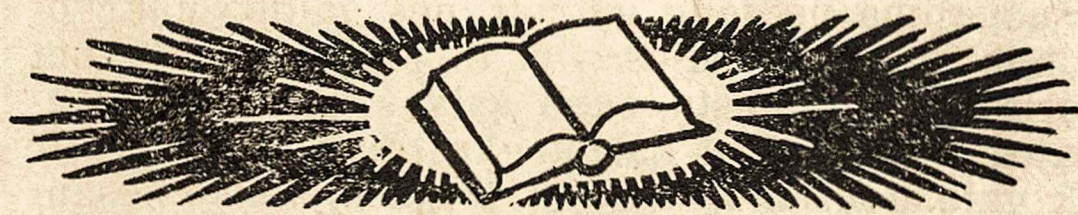
VACLOVAS GERVINAS

atlieka įvairius knygrišystės darbus.

GREIT, PIGIAI, GERAI

AVENIDA HIGIENOPOLIS, 604 Telef 51-5676

Kreiptis nuo 18,30 iki 22 val.

KNYGOS

APIE LIETUVĄ PORTUGALŲ KALBA

Lietuvos Konsulas Sao Paulyje, išleido leidinį apie Lietuvą portugalų kalba. «Comunicado do Consulado da Lituania em São Paulo, Brasil. Janeiro-Junho, 1948».

Turinyje: 1. Truputis Lietuvos istorijos 2. Lietuvių tautos kilmė, papročiai ir evoliucija. 3. Senovės kalba. 4. Lietuvių tautai tragiškas momentas. 5 1914-1918 m. pasaulinis karas. 6. Lietuvos nepriklausomybės atstatymas 1918 m. 7. Lietuvos progresas nepriklausomybės metu. 8. Lietuvos turtai. 9. Lietuva Sov. Sąjungos okupacijoje 1940 m. 10. Vokiečių - rusų karas ir Lietuva vokiečių okupacijoje. 11 Lietuva antroje sovietų okupacijoje. 12. Sov. Sąjungos klasta. Spaudos ištraukos. Knygos ir straipsniai apie Lietuvą.

Spausdintas hektografu. 25 pusl.

PORTUGALŲ KALBOS ŽODYNĖLIS

Išleido Dr. Frikas Meieris.

Reikalingiausias žodžiai kasdieniniam naudojimui. Taip pat žinios apie Braziliją.

Spausdino Arte grafica Lituania Ltda.

CASA

VERMELHA

Geriausi batų namai

W. Villaga & Cia. Ltda.

Luksusiniai batai

Visados Naujienos

Rua Quintino Bocayuva, 78 - Tel. 2-4693
São Paulo

Ateikite ir Istitinkite mūsų prekių gera kokybe ir žema kaina.

Kaklaraiščiai, nosinės, marškiniai, kojinės

ŠILKAS IR ĮVAIRIOS MEDŽIAGOS

Pilni komplektai jaunavedžiams. - Gatavi drabužiai ir baltiniai. - Reikmenys mokiniams.

CASA CRUZEIRO

Nicolau Ballam

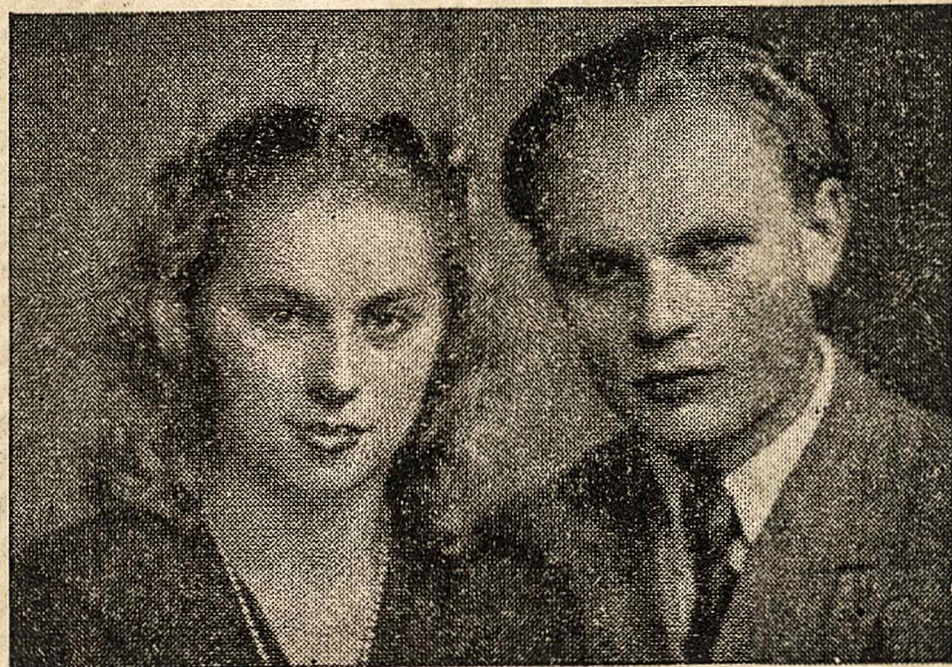
RUA IBITIRAMA, 781-787 — VILA PRUDENTE
SÃO PAULO

Dr. Joaquim Pacifico Junior

Chirurgas Dantistas

Priima kasdien nuo 8 iki 11 ir 17 - 21 val.

AVENIDA ZELINA, 58 - VILA ZELINA

Š. m. liepos m. 31 d., Vila Zelinos bažn. susituoks VYTAUTAS SKRIPKA ir EMILIJA VITKAUSKAITĖ. Bendruomenės choras jauniems linki daug laimės naujame gyvenime.

Lietuviai BRAZILIJOJE

Apie mane nerašykite nieko

Nesenai su «Mūsų Lietuvos» redaktoriumi susiderėjau kad jam pristatysiu pasikalbėjimą su lietuviu prekybininku.

Žinoma, redaktorius nieko prieš neturėjo, tačiau pastebėjo:

— Kažin? Kad jie (suprask biznieriiai) labai nemėgsta pasikalbėjimų. Na, pamėgink! Bet nežinau?... — nutęsė redaktorius.

— Taigi, pamėginsiu. Juk galvos nepramuš. — atsakiau.

Praeitą sekmadienį atsidūriau Vila Anastacio. Vieta nepažįstama. Tačiau pasigavęs bičiulį Alfonsą U., sakau:

— Duok kokį lietuvių biznierių ba, bus blogai?

— Kaip tai?

— Gi «M. L.» redaktorius mane pakars.

— Na, žiūrėsime... — ir mane nugabeno į Rua Martino de Campos 459 nr. į didelę krautuvę ir barą lietuvių Karolio Stuokos.

Patį šeimnininką radau bare už bufeto pilstant kokį tai gėrimą. Atrodo, kad «pinga».

Bičiulis Alfonsas, žiūriu, tempia už rankovės šeimnininką Karolį prie mano staliuko, o tasai jau iš tolo šaukia:

— Ne, ne, ne! Nenoriu... apie mane nerašykite nieko!... — tačiau kai prisėdo... tai šiek tiek suminkštėjo, pridurdamas:

— Ką čia, tamsta, apie mane rašysi? Aš žmogus paprastas. Iš Krepšių km., Skapiškio v. Rokišio ap. Per aną karą vokie-

čiams užėjus net pradinės nepabaigiau. Buvau ūkininkas, ariau ir mylėjau žemę. Gyvenau neblogai, bet gandai apie karą atvijo Brazilijon, — čia Karolis atsiputė, sriubtelėjo gerą gurkšnį alaus ir tęsė toliau:

— Teisybė, Brazilijoje teko pavargti. Armoure (skerdykloje) jaučius nešiojau, vėliau verčiaus smulkesniu bizniu, o dabar — kaip matote: maitinu apie 300 šeimų. Verčiuosi neblogai. Jau ačiū Dievui, turiu du namelius.

— Ar turite kokių planų prekybai praplėsti? — paklausiau.

— Taip, turiu... bet iš atsakymo supratau, kad nori «paslapyje» palaikyti.

Gal būčiau daugiau ką nors «išspaudęs» iš kuklaus lietuvių prekybininko, tačiau gausūs krautuvės lankytojai atitraukė Karolį vėl už bufeto pilstyti įvairiavardžių gėrimų.

Tenka pasakyti, kad Karolis Stuoka Vila Anastacio, rua Martino de Campos 459 nr. yra vienas iš stambesnių lietuvių prekybininkų.

Al. Gintas

Dariaus ir Girėno paminėjimas

Transatlantinių mūsų lakūnų paminėjimą suruošė L. K. Bendruomenė Vila Zelinos mokykloje, liepos m. 18 d.

Lietuviškos visuomenės atsilankė iš visų miesto apylinkių, nes žino, kad Bendruomenės rengiamuose minėjimuose būna įvairi ir įdomi programa. Ir ši

BUS LINKSMA IR JAUKU

LIETUVIŲ
SAJUNGOS
BRAZILIJOJE

VAKARIE

KURIS ĮVYKS

Bus suvaidinta dvi komedijos:

1. *Kaip romane*

2. *Juodasis angelas*

RUGPIŪČIO MĖN.

7 D.

Po vaidinimų šokiai, bufetas.

Pradžia 20 val.

Rua Lituania, 67. Alto da Mooca. Autobusas Nr. 27 iš Praça da Sé atveža iki pat salės. Pakvietimai gaunami pas platintojus.

kartą atsilankiusieji nebuvo apvilti.

Momentui pritaikytas kalbas pasakė kun. P. Ragažinskas ir dail. VI. Vijeikis.

Meninėje dalyje dalvvavo muziko J. Stankūno vadovaujami vyrų, mergaičių ir mišrūs choralai. Solo dainavo A. Paškauskaitė ir K. Ambrazevičius. Deklamavo Šermukšnytė ir Zakarevičiūtė.

Paminėjimas baigtas tautos himnu.

LIETUV. S-GOS VAKARE,

įvykstančiame š. m. rugpiūčio m. 7d., bus suvaidinta dvi viename veiksmės komedijos. Jose dalyvaus:

Juodasis angelas: L. Gaigalas, J. Širvydas, O. Stankevičienė, An. Paškauskaitė, Al. Paškauskaitė, J. Šepetauskas.

Kaip romane: O. Zagorskaitė, Bronius Stankevičius, P. Mažietis, Al. Paškauskaitė.

Abi komedijas režisuoja L. Gaigalas. Sufleris K. Bratkauskas

LIETUVIŲ KAT. MOTERŲ DRAUGIJA įvykusiame susirinkime liepos m. 25 d. nutarė rugsėjo m. 19 d. švęsti veikimo dešimtmetį. Dešimtmečiui paminėti praves naujų narių vaju, visuose São Paulo priemiesčiuose.

Norintieji lankyti MAŠINRAŠČIO KURSUS vakarais, prašom kreiptis pas seselės prancišketės Vila Zelinoje.

LIETUVIŲ KOMERCIANTŲ ŽINIAI

Dabar jau pats laikas apsirūpinti kalendoriais (folhinėm)

Jau turime didžiulį pasirinkimą įvairiausio tipo kalendorių. *Arte grafica Lituania Ltda* Rua Venda Nova, 116. V. Zelina

Parduodami namai

Iš 3-jų kambarių ir virtuvės
PRIE VIA ANCHIETA

Vila Gonçalves Junior, São Bernardo
kreiptis pas

JAKUTIS & LAPIENIS LTDA.
Rua Venda Nova, 83 - Vila Zelina

TAIP RUSAI VEIKIA LIETUVOJE

BOLŠEVIKŲ NUŽUDYTI LIETUVIAI MARIJAMPOLĖS APSKR.

MARIJAMPOLĖS apskr. SASNAVOS valsč.:

Paraišupio km.
Kvasauskas Juozas
Kvasauskas Jonas
Topetiškių km.
Dabašinskas Juozas
Dûdonis Antanas
Jakevičius Antanas
Uosupėlio km.
Uleckas Vincas
Augustinavičius Vikt.
Aukštosios km.
Augustinavičius Kazys
Padgelumbiškių km.
Žemaitis Albinas
Kantališkių km.
Mickaitis Petras
Surgučių km.
Valiukevičius Petras
Pagirėlių km.
Spûdys Aleksas
Mačiuliškių km.
Ašmona Petras
Pagirėlių km.
Matulevičius Antanas
Aukštosios km.
Kalinauskas Vincas
Dambavos km.
Ramanskis Bronius
Ramanskis Antanas
Raišupio km.
Kėdys Juozas
Maržinskių km.
Akelaitis Petras
Akelaitis Jonas
Pavasakės km.
Lapinskas Petras
Marcinkevičius Leon.
Dambavos km.
Alaburda Antanas
Kamičaitis Juozas
Radzevičius Klemens.
Urbanas Kazys
Brundza Vincas
Gabrevičius Antanas
Živavodės km.
Gudynas Leonas
Pentupių km.
Lapinskas ?
Kazakevičius Albinas
Vaisulevičius Kazys

Kasparevičius Vladas
Pamargių km.
Ambraziejus Kazys
Kopûstinės km.
Muraška Vincas
Igliaukos km.
Akelaitis Jonas
Struipys Petras
Žirmiškių km.
Gruzdys Antanas
Bûdiškių km.
Matulevičius Vytas
Gûdiškių km.
Kulvinskas Bronius
Padvariškių km.
Laukaitis Vincas
Valenta Klemensas

VEIVERIŲ valsč.:

Mozûriškių km.
Krušinskas Pranas
Krušinskas Vytautas
Juodbûdžio km.
Lukša Jurgis
Skriaudžių km.
Pûkas Antanas
Krašteliškės km.
Sabas Antanas
Skriaudžių km.
Pûkas Jonas
Krašteliškių km.
Plioplys Petras
Krungevičius Jonas
Grigaliūnų km.
Alabûdra Juozas
Gudelių km.
Jurešius Kazys
Paviemonio km.
Veiverys Alfonsas
Juodbûdžio km.
Černeckis Motiejus

KAUNO apskr. GARLIAVOS valsč.:

Jurginiškių km.
Bacėnas Pranas
Ilgakiemio km.
Slavickas Albinas
Slavickas Juozas
Vyšniauskas Jonas
Poderys Juozas

Poderienė Anelė
Poderytė Elzė
Poderytė Kastė
Pajiesio km.
Jakučionis Dominikas
Grabavos km.
Juozaitytė Marcelė
A. Panemunė
Liuzia Juozas

KAIP ENKAVEDISTAS RUOŠIA SAU IŠLEISTUVES

1947 metų kovo mėn. pabaigoje Veiveriuose stovėjęs MVD dalinys rengėsi išvažiuoti. To da linio leitenantas sumanė užėiti ir atsisveikinti su gimnazijo sargų šeima. Iš tikrųjų jam kas kita rūpėjo. Įėjęs į sargų butą, jis pirmiausia užpuolė sargų žmoną reikalaujamas degtinės, priešingu atveju — ją nušausias. Moteris, negalėdama gražiuoju draugo leitenanto iš kambario išprašyti, pasišaukė pagelbon savo vyrą. Šiam pasirodžius duryse, leitenantas bandė šauti į jį, bet, laimei, ginklas užspringo. Sargas energingai leitenantą išstumia laukan į koridorių, bet šis kartu su savim tempia ir sargą, kuriam šiaip taip pavyksta pasprukti ir pasišaukti pagelbos. Bet pagelbon atskubėję narsūs «liaudies gynėjai» istrebiteliai pirma savęs stumia sargą. Leitenantas dar bando šauti į sargą, bet vėl ginklui užkliuvus, šoko per langą ir pabėgo. Taigi, narsūs raudonarmiečiai tik tada, kai jiems nesipriešinama...

Vėgėlė

JŲ DVASINIS PASITENKINIMAS

Iš sovietų importuota bolševikė Lebedeva Anna 1945 m. birželio mėn. 12 d. Veiveriuose visokiais būdais tyčiojosi iš atvežtųjų partizanų lavonų, spardė juos kojomis, spiaudė į kruvinus veidus, šaukdama: «Ką tau davė lietuviškas ženklelis?» Ir puolusi nuplėšė nuo vieno lavono rąkavės lietuviškų spalvų vėlevėlę.

Pil. Vladas Jankauskas, gyvenęs Veiveriuose, 1947 m. vasario 5 d. žuvusių partizanų lavonus tāsė už plaukų, spardė ir šlykščiausiais «plačiosios tėvynės» žodžiais koliojo.

Vėgėlė

BDPS
Biuletinis

VISA ME PASAULYJE

Berlyne nieko naujo

Rusai blokados neatšaukė. Vakarų sąjungininkai maistą ir kitas reikmenis vokiečių sostinei pristato lėktuvais. Amerikonai anglai ir prancūzai dar vieną protestą žodžiu pareiškė Molotovui. Santykių pagerėjimo sunku laukti, nes atsiranda naujų įvykių kliudančių rasti bendrą kalbą. Rusų paskirtas Berlyno policijos vadas nepageidaujamas sąjungininkams asmuo, kuris kitados iš tų pareigų buvo atleistas ir jo paskyrimo sąjungininkai nepripažįsta. Kaip spauda praneša amerikoniai, anglai ir prancūzai savo sritims nori turėti nepriklausomą policiją nuo rusų. Rusų generolas Kotikov įsakė areštuoti laikinai prefeto pareigas einančią p. Luiza Schoroder už didelį palankumą sąjungininkams.

Vakarų sąjungininkų Vokietija greit turės savo vyriausybę. Pirmieji žingsniai Vokietijos suvienijimui jau padaryti. Greitu laiku numatyta sušaukti, dar prieš rugsėjo mėn., tautos rinktų atstovų steigiamąjį seimą, kuris paruoš Vakarų Vokietijai laikiną konstituciją. Rusų valdomos Vokietijos dalies atstovai taip pat bus priimami. Į Berlyną Maskva atsiuntė vieną stipriausių karo strategų gen. Rokosovsky ir stambų komunistų partijos vadą ir Stalino patikėtinį Ždanov, kurio pirmas uždavinys bus išvalyti Berlyno komunistų partiją nuo nepageidaujamo ir nedrausmingo partijai elemento.

Pažymėtina, kad iš atsargos raudonosios armijos aktyvion tarnybon tapo pašaukti praėjusio karo žymieji generolai kaip Žukovas, Malinovskis, Timošenko ir kiti. Tai vis reiškiniai rodą besiartinančią karo audrą.

Didelis sprogimas VOKIETIJOJE

Liepos m. 28 d. Ludwigshafene (francūzų zonoje) įvyko baisus sprogimas chemijos fabrike «Badische Aniline», kuris virto griuvėsiais. Užmušta apie 600 žmonių. Sužeista apie 1.400. Išsiver-

žę dujos apsiutė plačią apylinkę ir gelbėtojai turėjo dirbti su kaukėmis.

Fabrike dirbo apie 20.000 darbininkų. Buvo gaminama įvairūs cheminiai produktai. Karo metu šis fabrikas gamino 84% Vokietijos sprogstamųjų medžiagų.

JUGOSLAVIJA KALTINA

Tikrai visus nustebino Jugoslavija liep. 28 d. Jungt. Taut. Org. posėdyje apkaltindama Ameriką ir Angliją, kad jos nori laisvą Triesto teritoriją okupuoti Italijos naudai.

TITO SOSTAS NESTIPRUS

Jugoslavijos Titui artinasi sunkios bandymų dienos. Rusai į Balkanus, Rumuniją ir Bulgariją sutraukė stiprias karo pajėgas, kurioms vadovauti paskirtas gen. Žukovas. Ir visa ši karo pajėga yra koncentruojama prie Jugoslavijos rubežių. Jei Tito gražumu nepasitrauks, tai jėga bus nuverstas. Stalinas jo ir nebeužtaria. Rusija daro ir ekonominių spaudimą Jugoslavijai, nes ir konfliktas įvyko, kad Jugoslavija norėjo savarankiškai tvarkyti ūkį, atsižvelgiant savo interesų, kas ir buvo nepageidaujama Kremliaus diktatoriams. Jugoslavija stovi didelių įvykių, nepriklausomybės, jei jos dar šiek tiek ligi šiol buvo, laidojimo išvakarėse.

PRANCŪZIJOJ

Prancūzijoje sudaryta nauja valdžia, kuriai vadovauja radical socialistas Andre Marie. Kabinetan įeina visų partijų atstovai, išskiriant komunistus ir degaulistus.

ISPANIJOJ

Franco pozicijos stiprėja. Prieš kiek laiko visa eilė valstybių nutraukusios diplomatinis santykius, vėl ruošiasi užmegsti. Beabejo, tai daroma sąryšyje su pavojumi naujo karo, nes Ispanija karo atveju būtų viena sti-

priausių sąjungininkų Europoj prieš raudonąją Rusiją.

ALBANIJOJ

Po to kai Jugoslavija Kominformo buvo apkaltinta, rusai pasinaudami progą ištvirtino Albanijoje išstumdami jugoslavus, kurie ten turėjo įtakos. Pirmiausių rusai perėmė petroleo produkcijos kontrolę.

TOGLIATTI JAU SVEIKAS

Italijos komunistų vadas Palmiro Togliatti, prieš kurį laiką buvęs sužeistas, jau gali apleisti ligoninę.

RAUDONOSIOS ARMIJOS MANEVRAI

Vokietijoje prasidėjo dideli sovietų kariuomenės manevrai, kuriuose dalyvaus apie pusė milijono kareivių. Manevruose vadovaus maršalas Rokosovski. Juose pasirodys ir šarvuotos divizijos skaitomos geriausiomis pasaulyje. Taip pat dalyvaus stiprūs aviacijos junginiai.

AMERIKOJE

Henry Wallace sudaręs trečią partiją, vadinama «progresistais» surengė savo šalininkų kongresą, kurio metu jis paskelbė savo programą. Tarp kita ko jis pareiškė, kad JAV turi atitraukti savo kariuomenę iš Vokietijos, neteikti pagalbos Kinijai, Graikijai, Turkijai ir Pietų Amerikos kraštams.

Lietuva tavo namuose

Isigijęs lietuviškų plokštelių kasdien galėsi klausyti lietuviškų dainų, muzikos ir jaustis kaip Lietuvoje.

Lietuviškų plokštelių (apie 25 įvairūs kūriniai) galima įsigyti pas JŪOŽĄ STANKŪNĄ - Vila Zelina.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame Jonui Malaiškai aukojušiam laikraščiui paremti.

«Mūsų Lietuvos» Red. Kol.

LINKSMAS KAMPELIS

TAI BUVO TRIUKŠMAS

— Mūsų bute vakar buvo mažas baliukas. Raitelių klubas šventė savo metinę šventę. Ar tamsos netrukdėme?

— Ne, ne, — tarė ponas, gyvenęs apatiniame bute.

— Bet pasakyk man, tamsta kaipgi arklius aukštyn užvedėte?

PASIKALBĖJIMAS

— Aš manau, kad žmonės, nustoję savo pinigų ar turto, visada savo draugams skundžiasi.

— Hm, tu manai? Bet parodyk man žmogų, kuris, visko nustojęs, draugų beturėtų!

GERIAU TIKRASIS

— Ne, Jonuk, ar tau ant manęs gerai joti? — klausia dėdė.

— Taip, dėdyte, bet tikras asilas būtų dar geriau, — atsakė Jonukas nedvejodamas.

PASIKALBĖJO

— Vot, kartą Afrikoje buvau sutikęs negra, kuris buvo toks juodas, jog reikėjo užsidegti degtukai, jei norėtum jį pamatyti,

— Tai yra niekis! Formozos saloje aš vieną kartą buvau sutikęs čiabuvi, kuris buvo toks laibas, kad turėdavo du kartu namo pareiti, kad namiškiai suprastų jį esant namie!

NESUPRASTA

Mortos vyras numirė. Ji nuėjo į vieno laikraščio redakciją, norėdama paskelbti apie savo vyro mirtį

-- Kiek tai kainuos, pone administratoriau?

-- Vienas milimetras kainuos 10 centų.

-- Tai man per brangu, -- tarė kiek pagal-

vojusi Morta. -- Mano vyras turėjo 160 cm. aukščio.

GERAS SPRENDIMAS

— Žinai, kad aš nepaprastai puikiai išsprendžiau auto susisiekimo problemą.

— Na gi?

— Pardaviau savo automobilį!

TRUMPAREGIS

-- Na, kas gi tau pasidarė: kodėl visą delną susiraišiojęs?

-- Matai, norėjau su visu delnu musę užmušti.

-- Na, ir kas?

-- Deja, tai buvo vinis

GAL IR TAIP

-- Ar tu žinai, kas moterų batų aukėtas kulis išrado?

-- Ne!

-- Mažutė panelė, kurią vis į kaktą pabučiuodavo.

GERAS ATSAKYMAS

-- Kiek tau metų, vaikelį?

-- Ketveri.

-- Ar tu galėtum išpėti, kiek aš metų turiu, -- toliau teiraujasi sena pana.

-- Ne, panele, nes aš dar iki 40 temoku skaičiuoti, -- buvo drąsus atsakymas.

PLANU MĖGĖJAS

-- Mano vyras vis planuoja kelionę aplink pasaulį.

-- Kiek ilgai truks?

-- Paprastai keturias savaites trunka, nes vėliau jis kitus planus kuria.

Higienos paskaitoje

-- Pasakyk, tamsta, kokie žmonės ilgiausiai gyvena? -- klausia gydytojas j. kareivį Šmaikštelį.

-- Sveikieji, pone gydytojau.

PAŠNEKESYS LAIVE

Jūroje, plaukiant laivu, vienas keleivis klausia jūrininką:

— Pasakyk, meldžiamasis, kuria kryptimi greičiausiai galima pasiekti žemę?

— Stačiai žemyn neriant, -- nusišypsojęs atsako jūrininkas.

UŽSAKYKITE

„MŪSŲ

LIETUVA“

SAVO PRIETELIAMS

Outras ERAS, Outros PROCESSOS!

VÃO LONGE os tempos da China antiga dos mandarins, em que as fortunas acorriam sempre aos mesmos tesouros, aumentando o poderio dos seus possuidores. O dinheiro corria para os grandes senhores, como os rios correm para o mar: o capital era privilégio de alguns, porque se desconhecia a capitalização. Hoje, qualquer cidadão pode ter garantido o seu futuro e o de sua família, graças aos modernos métodos de capitalização. Um pequeno depósito mensal, por meio de um dos planos da Prudencia Capitalização, assegura finanças tão folgadas quanto se desejem criar. Peça prospectos ou a presença de um agente.

PRUDENCIA CAPITALIZAÇÃO

COMPANHIA GENUINAMENTE NACIONAL PARA FAVORECER A ECONOMIA

Visais reikalais kreiptis pas NICOLAU VATTOFF — Rua José Bonifacio, 278 - 3.º and. - sala 304

APLANKYKITE

Naujai įrengtą ir
jaukiai dekoruotą
RESTORANĄ

Chopp
PIRATA

Lietuviški valgiai Malonus patarnavimas. Jauki aplinkuma. Pavizdinga švara. Kainos prieinamos.
Praça Carlos Gomes, 180 - S. Paulo

KOMERCIANTŲ DĖMESIUI!

Didelis pasirinkimas įvairaus tipo folhinių (kalend.)

Arte Grafica
LITUANIA LTDA.

DIRBA VISUS SPAUDOS DARBUS

PIEŠINIAI KLIŠĖS SPAUDA

RUA VENDA NOVA, 116 - V. ZELINA
CAIXA POSTAL 4118 - SÃO PAULO

CASAS SÃO JORGE

APRENGIA VYRUS NUO GALVOS IKI KOJU

Batai, skrybėlės, marškiniai, kaklaraiščiai, kojinės, lietsargiai,
Taip pat batukai moterims ir vaikams.

Viskas geriausios rūšies, patvaru, gražu ir pigu.

IŠ FABRIKO TIESIAI VARTOTOJUI.

**INDUSTRIA E COMERCIO DE
CALÇADOS MATELIONIS LTDA.**

KRAUTUVĖS:

Largo do Cambucy, 105
Rua São Caetano, 526
Rua São Caetano, 510

★

FABRIKAS IR RAŠTINĖ:

Rua Javaés, 719
São Paulo

FOTO-STUDIJA **BERNARDO**

IKURTA 1890 METAIS

Išpildo meniškai įvairius foto darbus
Specialybė padidininams
tamsiuose tonuose ir sepia,
spalvinimai aliejiniais
dažais ir pastele

Arthur Schmidt

PRIIMAMI PAKVIETIMAI I NAMUS
SENU PORTRETU REPRODUKCIJOS

R. SÃO CAETANO, 447 - TEL. 4-5576 - S. PAULO

DRABUŽIS YRA GERAS, KADA
YRA GRAŽIAI PASIŪTAS

POVILO AMBRAZEVIČIAUS **SIUVYKLA**

Garantuoja už darbą vyrams ir moterims

Avenida Zelina, 68 - Vila Zelina - São Paulo

LIETUVISKAS RESTORANAS **VALGYKLA**

— POVILO JOTEIKOS —

Skani pietūs, vakarienė,
užkandžiai, gėrimai, silkės,
lietuviški kopūstai, agurkai
košelienu, pizza napolitana

RUA DOS ITALIANOS, 711 - BOM RETIRO
Is Lgo. S. Bento eina onibusai 70 ir 71 iki galo. - Bondé 55

Savi pas savuosius

Padaria Caieiras

KEPYKLA, MAISTO IR GĖRIMU
PARDUOTUVĖ

SAVININKAI

ONA IR EDVARDAS PAŽERAI

Vila Crescuma — Caieiras — E. F. S. J. — Est. S. Paulo

Composto e impresso na

ARTE-GRAFICA LITUANIA Ltda.
RUA VENDA NOVA, 116 - SÃO PAULO - VILA ZELINA